Ազգ
Azg
armenian daily
12 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2002 ՇԱԲԱԹ 185 (2630)

Պուտինի հետ հանդիպմանը Թոնի Բլերը չհասավ նպատակին

Երկու օր նախագահ Պուտինի մերձմոսկովյան ամառանոցում մտերմական զրույցներ ունենալուց հետո, այնուամենայնիվ, Մեծ Բրիտանիայի վարչապետ Թոնի Բլերը չհասավ նպատակին: Ըստ BBC-ի, Ռուսաստանի նախագահը Բլերի «Իրաքյան դոսիեն» որակել է պարզապես քարոզչություն առանց շոշափելի, համոզիչ ապացույցների, թե Իրաքն ունի կամ արտադրում է զանգվածային ոչնչացման զենքեր: Այդ հանգամանքը, Վլադիմիր Պուտինի կարծիքով, իրավական կռվաններ չի ստեղծում Իրաքի վրա անմիջական եւ միակողմանի հարձակման համար: Միակ զիջումը, որ արել է Պուտինը Մեծ Բրիտանիայի վարչապետին, այն է, որ Մոսկվան պատրաստ է Իրաքի նկատմամբ ՄԱԿ-ի տեսուչների պայմաններն առավել խստացնել: Հարց՝ որը քննարկվելու է առաջիկա շաբաթ ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդում:

Մյուս կողմից, ինչպես **«Ազգը»** նախատեսել էր երեկ, Մ. Նահանգների Սենատը 77 կողմ եւ 23 դեմ ձայներով լիազորեց նախագահ Բուշին «անհրաժեշտության դեպքում» ռազմական հարված հասցնել Իրաքին:

ՓՈՔՐ ԵՎ ՄԻՋԻՆ ԲԻԶՆԵՍ

Կառավարությունն ամեն ինչ պետք է անի խթանելու ոլորտի զարգացումը

Հարկային վարչարարությունը հանրապետության նախագահի մոտ անցկացված խորհրդակցության օրակարգում

Փոքր եւ միջին բիզնեսի ոլորտին վերաբերող մի շարք հիմնախնդիրներ են քննարկվել նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի երեկ անցկացրած աշխատանքային խորհրդակցության ժամանակ, որին մասնակցել են տարածքային կառավարման եւ ենթակառուցվածքների գործունեությունը համակարգող, ֆինանսների ու էկոնոմիկայի, պետական եկամուտների, գյուղատնտեսության նախարարները, մաքսային պետական կոմիտեի նախագահը, Հայաստանի փոքր եւ միջին ձեռնարկատիրության ազգային կենտրոնի գործադիր տնօրենը, շահագրգիռ նախարարությունների ու գերատեսչությունների պատասխանատու ղեկավարները:

«Մենք փոքր եւ միջին ձեռնարկատիրությունը հայտարարել ենք գերակայություն, եւ կառավարությունն իր քաղաքականությամբ պետք է անի հնարավոր ամեն ինչ՝ խթանելու ոլորտի զարգացումը»,- ընդգծել է Ռոբերտ Քոչարյանը: Նա փոքր ու միջին բիզնեսը կարեւոր է համարել նաեւ միջին խավի ձեւավորման գործընթացի տեսակետից:

Հանրապետության նախագահն ասել է, որ փոքր եւ միջին բիզնեսի ներկայացուցիչների հետ սեպտեմբերի 26-ին կայացած հանդիպման ժամանակ գործարարներն առաջադրել են քննարկման եւ հրատապ լուծման կարիք ունեցող մի շարք հարցեր, որոնք բաժանվել են երկու մասի: Ըստ Ռոբերտ Քոչարյանի, առաջին խումբ խնդիրները, որոնք հիմնականում առնչվում էին նորմատիվային դաշտի կատարելագործմանը, արդեն քննարկվել են: Այսօր խորհրդակցության օրակարգում ընդգրկվել էին հարկային վարչարարությանը վերաբերող հարցերը:

Խորհրդակցության մասնակիցներն անդրադարձել են հարկային վարչարարության կատարելագործման, պարզեցված հարկի շեմի բարձրացման, հեռավոր բնակավայրերի ձեռներեցների համար մաքսային ձեւակերպումների պարզեցման հետ կապված խնդիրներին: Համապատասխան գերատեսչությունների ղեկավարներին տրվել են կոնկրետ հանձնարարականներ:

ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆ

Ռուսաստանը եւ ԱՄՆ-ը «Վրաստանի գլխավոր ռազմավարական դաշնակիցներ»

Իսկ խորհրդարանը ճանաչեց Աբխազիայի ինքնավար կարգավիճակը Վրաստանի կազմում

Ուրբաթ օրը Վրաստանի նախագահ Էդուարդ Շեւարդնաձեն երկրի խորհրդարանի տարեկան զեկույցում՝ կապված Վրաստանի ընդհանուր իրադրության հետ, Ռուսաստանին եւ ԱՄՆ-ին անվանեց «գլխավոր ռազմավարական դաշնակիցներ»: Շեւարդնաձեն նշեց արտաքին քաղաքականության երկու առաջնահերթություններ. առաջին՝ «գործընկերային, բարեկամական հարաբերություններ հարեւան պետությունների՝ Հայաստանի, Ադրբեջանի, Ուկրաինայի, Կենտրոնական Ասիայի եւ բալկանյան երկրների հետ», երկրորդ՝ «փոխշահավետ համագործակցություն «երկու գլխավոր ռազմավարական դաշնակիցների՝ ԱՄՆ-ի եւ Ռուսաստանի հետ»:

Շեւարդնաձեն, համաձայն «Նովոստի» գործակալության, «կտրականապես համաձայն չէ» այն կարծիքին, թե Թբիլիսին պետք է միանշանակ ընտրություն կատարի Մոսկվայի եւ Վաշինգտոնի միջեւ: «Վրաստանը չպետք է դառնա առճակատման զինափորձարան, այլ՝ այդ պետությունների (ՌԴ եւ ԱՄՆ) համագործակցության վայր», ընդգծել է Վրաստանի նախագահը:

Տես ➧ էջ 5

Վաղը Ալիեւը կմեկնի Ստամբուլ

ԲԱՔՈՒ, 11 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւը մեկնելու է Թուրքիա: Այս մասին հաղորդել է ադրբեջանական «525» թերթը՝ վկայակոչելով նախագահի մամլո ծառայությունը:

Հոկտեմբերի 13-ին Ալիեւը կմեկնի Ստամբուլ, որտեղ կմասնակցի Տնտեսական համագործակցության կազմակերպության անդամ-երկրների գագաթաժողովին:

Աշոտ Ղուլյանը նշանակվեց ԼՂՀ ԱԳ նախարար

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 11 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության նախագահ Արկադի Ղուկասյանի հրամանագրով այսօր ԼՂՀ արտաքին գործերի նախարար է նշանակվել Աշոտ Ղուլյանը: Մեկ այլ հրամանագրով Նաիրա Մելքումյանը նշանակվել է ԼՂՀ նախագահի խորհրդական:

Ա. Ղուկասյանի հրամանագրով ԼՂՀ առողջապահության նախարար է նշանակվել Զոյա Ղազարյանը, սոցիալական ապահովության նախարար՝ Լենսոն Ղուլյանը, արդարադատության պետական վարչության պետ՝ Ռոբերտ Հայրապետյանը, հարկային պետական վարչության պետ՝ Հակոբ Ղահրամանյանը:

ՏԵՂԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Որոշում

Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության Շիրակի մարզային շրջանակի վարչության

Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության Շիրակի մարզային շրջանակի վարչության 2002 թ. հոկտեմբերի 8-ի նիստը ս. թ. հոկտեմբերի 20-ին կայանալիք տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրություններում պաշտպանում է համայնքի ղեկավարներ առաջադրված հետեւյալ քաղաքացիների թեկնածությունը.

1. Գյումրի- Վարդան Ղուկասյան
2. Ախուրյան- Արծրունի Իգիթյան
3. Ազատան- Կարապետ Ազատյան
4. Հայկավան- Սամվել Մխոյան
5. Առափի- Ալբերտ Այվազյան
6. Ոսկեհասկ- Ջեյմս Մուրադյան
7. Ախուրիկ- Դրաստամատ Բաղեյան
8. Մայիսյան- Գուրգեն Մաթեւոսյան
9. Մարմաշեն- Ռազմիկ Վարոսյան
10. Աշոցք- Արարատ Հովհաննիսյան
11. Մեծ Սեպասար- Սերգեյ Սողոյան
12. Ջաջուռ- Մելիքսեթ Ռաֆայելյան
13. Լանջիկ- Սեդրակ Առաքելյան
14. Մեղրաշեն- Հունան Պետրոսյան
15. Այգաբաց- Գագիկ Ալթունյան
16. Զառնաս- Ահարոն Ոսկանյան

Մենք պաշտպանում ենք նաեւ Գյումրու ավագանու հետեւյալ թեկնածուներին.

1. Մուրադ Կարապետյան
2. Հրաչ Մելքոնյան
3. Դրաստամատ Չվակերյան

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՇԻՐԱԿԻ ՄԱՐԶԱՅԻՆ ՇՐՋԱՆԱԿԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

Մինչ այդ ՀՌԱԿ Արթիկի շրջանակի վարչությունը որոշում էր ընդունել պաշտպանելու Արթիկում որպես քաղաքապետի Համլետ Աբրահամյանի թեկնածությունը, Փոքր Մանթաշում՝ Արայիկ Սեդրակյանի:

ՀՌԱԿ Լոռու մարզի Ստեփանավան քաղաքի «Ստեփանավան» ակումբը որոշում է

Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության «Ստեփանավան» ակումբի 2002 թ. հոկտեմբերի 10-ի ընդհանուր անդամական ժողովը որոշեց ս. թ. հոկտեմբերի 20-ին կայանալիք տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրություններին պաշտպանել Ստեփանավան քաղաքի քաղաքապետի թեկնածու Ռուբեն Միրզոյանի թեկնածությունը:

ՀՌԱԿ «Ստեփանավան» ակումբը կոչ է անում համայնքի բոլոր ընտրողներին քվեարկել հօգուտ Ռուբեն Միրզոյանի:

ՀՌԱԿ «ՍՏԵՓԱՆԱՎԱՆ» ԱԿՈՒՄԲ

ՀՌԱԿ Երեւան քաղաքի «Կոմիտաս» ակումբը որոշում է

Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության «Կոմիտաս» ակումբի 2002 թ. հոկտեմբերի 9-ի ընդհանուր անդամական ժողովը որոշեց ս. թ. հոկտեմբերի 20-ին կայանալիք տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրություններին պաշտպանել Երեւան քաղաքի Արաբկիր համայնքի քաղաքապետի թեկնածու Հովհաննես Շահինյանի թեկնածությունը:

ՀՌԱԿ «Կոմիտաս» ակումբը կոչ է անում համայնքի բոլոր ընտրողներին քվեարկել հօգուտ Հովհաննես Շահինյանի:

ՀՌԱԿ «ԿՈՄԻՏԱՍ» ԱԿՈՒՄԲ

ԲԱՔՈՒ

Ղարաբաղյան կարգավորման «փաթեթային» տարբերակն անընդունելի է Ադրբեջանի համար

Ասում են նախկին եւ գործող արտգործնախարարները

Ադրբեջանի արտգործնախարար Վ. Գուլիեւը հայտարարել է, որ ԵԱՀԿ Մինսկի խումբը չի առաջարկել ղարաբաղյան կարգավորման նոր տարբերակ՝ «մերձդնեստրյան մոդելի» սկզբունքներով: Համաձայն «մերձդնեստրյան մոդելի»՝ Մոլդովան եւ ինքնահռչակ Մերձդնեստրը ձեւավորում են դաշնային հարաբերություններ: «Եթե 1998 թ. Ադրբեջանն արդեն հրաժարվել է «ընդհանուր պետություն» բանաձեւից, ապա «դաշնային» կամ «համադաշնային» հարաբերությունները մեզ համար չեն կարող լինել ընդունելի տարբերակներ», ասել է Գուլիեւը:

Ադրբեջանի արտգործնախարարը մեկ անգամ չի նշել, որ Բաքվի համար անընդունելի է ղարաբաղյան կարգավորման «փաթեթային» տարբերակը:

Ադրբեջանի նախկին արտգործնախարար Թ. Զուլֆուգարովը «Էխո» թերթում նշում է, որ Բաքվի համար անընդունելի է ղարաբաղյան կարգավորման «փաթեթային» ցանկացած տարբերակ, իսկ «մերձդնեստրյան մոդելը» հենց «փաթեթային» է:

Քաղաքագետ, նախկինում Հեյդար Ալիեւի մտերիմներից Էլդար Նամազովը կարծում է, որ Ադրբեջանի դաշնայնացումն անընդունելի է, ղարաբաղյան կարգավորումը պետք է տեղի ունենա Ադրբեջանի սահմանադրության շրջանակներում, այլ ոչ թե երկրում փոխվի պետական կարգը՝ հանուն հակամարտության կարգավորման:

Պաշտոնական Բաքուն առավել ընդունելի է համարում ղարաբաղյան հարցի կարգավորման «փուլային» տարբերակը, ըստ որի նախ հայկական կողմն ազատում է իր վերահսկողության տակ գտնվող շրջանները՝ ԼՂՀ-ի շուրջ ստեղծած անվտանգության գոտին, իսկ ԼՂ կարգավիճակի հարցը թողնվում է ապագային:

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ

Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչությունում

Հոկտեմբերի 10-ին Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչության նիստում լսվել է ՀՌԱԿ ատենապետ Ռուբէն Միրզախանյանի քաղաքական զեկուցումը, որը ներկայացվելու է կուսակցության XI պատգամավորական ժողովին։

Տեղի է ունեցել կարծիքների փոխանակում, կատարվել են առաջարկություններ։ Որոշում է ընդունվել հաստատել ատենապետի զեկուցումը ՀՌԱԿ XI պատգամավորական ժողովում։

Վարչությունը լսել է «Ազատական» ակումբի ատենապետ Վահագն Փիլիպոսյանի հաղորդումը «ՀՌԱԿ XI պատգամավորական ժողովի քաղաքական պլատֆորմի նախագծի մասին»։ Որոշում է կայացվել կատարել անհրաժեշտ խմբագրական փոփոխություններ, որից հետո փաստաթուղթը երաշխավորել է քննարկելու կուսակցության համագումարում։

ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչությունը լուծարել է Գյումրու ՀՌԱԿ «Արշալույս» ակումբը։

Հանրապետական վարչությունը որոշում է ընդունել մի խումբ սփյուռքահայ կուսակցականների «Կուսակցության նվիրյալ» շքանշանով պարգեւատրելու մասին։

Նիստում քննարկվել են նաեւ XI պատգամավորական ժողովի հրավիրմանն առնչվող մի շարք կազմակերպական հարցեր։

Եվս մեկ ակումբ Երեւանում

Հյուր էին ՌԱԿ ներկայացուցիչները

Հոկտեմբերի 16-ին Երեւանում բացվելու է Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության 11-րդ պատգամավորական ժողովը, որին մասնակցելու են նաեւ Ռամկավար Ազատական կուսակցության ներկայացուցիչներ աշխարհի տարբեր երկրներից։ Նրանցից ոմանք արդեն ժամանել են Հայաստան։ Նրանք հանդիպում են ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության, ակումբների վարչականների եւ ՀՌԱԿ անդամների հետ, մասնակցում նորագիրների ուխտի արարողություններին։

Երեկ Երեւանի Մալաթիա-Սեբաստիա համայնքում տեղի ունեցան 15 նորագիրների ընդունելություն եւ «Տաթեւ» ակումբի ձեւավորումը։ ՀՌԱԿ ատենադպիր Գառնիկ Հովակիմյանի, գործիչ Կարեն Կակոյանի հետ ակումբի ձեւավորման արարողությանը մասնակցում էին ՌԱԿ Կենտրոնական վարչության անդամ, Կանադայի եւ Հյուսիսային Ամերիկայի ՌԱԿ շրջանակի ատենապետ դոկտ. Հարություն Արզումանյանը, ՌԱԿ Երուսաղեմի շրջանակի փոխատենապետ, Հայ երիտասարդական կազմակերպության ատենապետ Հակոբ Անդրեասյանը, ՌԱԿ Երուսաղեմի շրջանակի վարչության անդամ Հակոբ Փանոսյանը եւ Արման Միրիջանյանը (Չիկագոյից)։

Հարություն Արզումանյանը մանրամասն խոսեց Կանադայի եւ Հյուսիսային Ամերիկայի հայ գաղութի մասին, որի թվաքանակը վերջին երեսուն-երեսունհինգ տարում զգալիորեն աճեց Եգիպտոսից, Պոլսից, Լիբանանից Ամերիկա գաղթած հայերի հաշվին։ Իսկ վերջին տասնամյակում նրանց ավելացան նաեւ Հայաստանից ներգաղթածները։ Սա, իհարկե, բարդացնում է իրավիճակը հայ գաղութում։ «Դժբախտաբար թե բարեբախտաբար մեր աշխատանքները չեն սահմանափակվում կուսակցական աշխատանքով,- ասաց բանախոսը։ - Մենք մեր մասնակցությունն ենք բերում նաեւ մշակութային, եկեղեցական, բարեսիրական աշխատանքներին, որպեսզի կարողանանք գաղութն ավելի բարգավաճ դարձնել»։

Շատ ավելի բարդ հիմնահարցերի լուծման առջեւ են կանգնած Երուսաղեմի մեր հայրենակիցները եւ մասնավորապես տեղի ռամկավարները (այս մասին մեր տեղեկատվությունն եղել է **«Ազգի»** մեր երեկվա համարում)։

Ապա Հարություն Արզումանյանի կնքահայրությամբ տեղի ունեցավ 15 նորագիրների երդման ուխտի արարողությունը։ ՀՌԱԿ անդամներ դարձան ՀՀ ԱԺ պատգամավոր Սամվել Ավետիսյանի հովանավորությամբ գործող «Տաթեւ» նվագախմբի անդամները, ինչպես նաեւ շրջակա տարածքում ապրող բնակիչները։ Ստեղծվեց ՀՌԱԿ «Տաթեւ» ակումբը, որը ձեւավորեց ակումբի վարչություն։ Ակումբի ատենապետ ընտրվեց նվագախմբի տնօրեն Սամվել Գալստյանը։

Ս. Մ.

Մահազդ

Երեմյանների ընտանիքը խոր ցավով հայտնում է, որ կյանքի 74-րդ տարում երկարատեւ հիվանդությունից հետո մահացավ

ՎԼԱԴԻՄԻՐ ՍԻՐԵԿԱՆԻ ԵՐԵՄՅԱՆԸ։

Հոգեհանգիստը տեղի կունենա այսօր՝ հոկտեմբերի 12-ին, ժամը 18.00-ին, Հ. Հակոբյան 1, բնակ. 127 հասցեում։

Հուղարկավորությունը վաղը՝ հոկտեմբերի 13-ին, ժամը 15:00-ին, նույն հասցեից։

Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչությունը խոր ցավակցություն է հայտնում ՀՌԱԿ ատենապետ ընկեր Ռուբէն Միրզախանյանին եւ ընտանիքին, համայն Երեմյան ընտանիքին՝ Վլադիմիր Երեմյանի մահվան կապակցությամբ։

«Ազգ» օրաթերթի խմբագրությունը վշտակցում է Միրզախանյան եւ Երեմյան ընտանիքներին՝ Վլադիմիր Երեմյանի մահվան կապակցությամբ։

ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ

Ավարտվեց Լեոնիդ Կուչմայի այցը

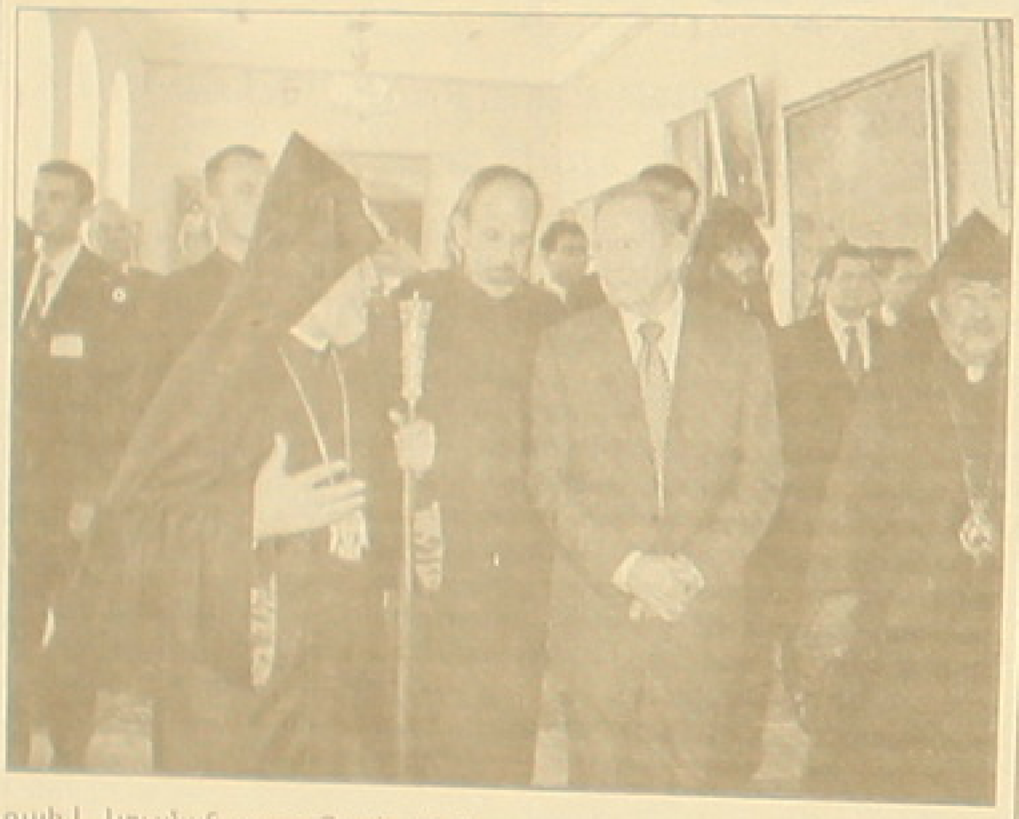

ԵՐԵՒԱՆ, 11 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Ուկրաինայի նախագահ Լեոնիդ Կուչմայի գլխավորած պատվիրակությունը, ավարտելով երկօրյա պաշտոնական այցը Հայաստան, այսօր մեկնեց Կիեւ։

Հայաստանում Ուկրաինայի դեսպան Վլադիմիր Տյագլոն օդանավակայանում լրագրողների հետ ճեպազրույցում հայտնեց, որ նախագահ Լ. Կուչման այսօր Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսի հետ հանդիպման ժամանակ իր այցելությունը բնորոշել է որպես «զբոսանք»։ Դեսպանի խոսքերով, նախագահի այցը Հայաստան նշանակալի իրադարձություն էր եւ միաժամանակ հզոր խթան երկկողմ հարաբերությունների սերտացման ու ամրապնդման առումով։ Վ. Տյագլոն նշեց, որ Ուկրաինայի նախագահը խիստ բարձր է գնահատել Հայաստանի նախագահի եւ առհասարակ բարձրաստիճան պաշտոնյաների բարեկամական ու ջերմ ընդունելությունը։

Պատասխանելով լրագրողների հարցերին, նա ասաց, որ այցի ընթացքում ստորագրված բոլոր համաձայնագրերի բովանդակությունը մատչելի է ինչպես պաշտոնատար անձանց, այնպես էլ ԶԼՄ-ների ներկայացուցիչների համար։ Անդրադառնալով երկու պետությունների պաշտպանության նախարարությունների միջեւ ռազմական համագործակցության մասին համաձայնագրին, դեսպանը նշեց, որ դրանով նախատեսվում է փորձի փոխանակում, մասնագետների վերապատրաստում, համատեղ ուսուցումներ։

ՀՀ արդյունաբերության եւ տնտեսական զարգացման նախարար Կարեն Ճշմարիտյանը, որը նաեւ հայ-ուկրաինական միջկառավարական հանձնաժողովի համանախագահն է, լրագրողներին հայտնեց, որ Հայաստանի եւ Ուկրաինայի միջեւ առեւտրատնտեսական հարաբերությունների զարգացումը երկու երկրների նախագահները դիտում են որպես երկկողմ համագործակցության առաջնահերթ ուղղություն։ Առեւտրաշրջանառության ծավալները վերջին երկու տարվա ընթացքում աճել են երկու անգամ, իսկ նախորդ տարվա համեմատությամբ, այս տարի դրանք ավելացել են 30 տոկոսով։ Սպասվում է, որ 2003թ. երկկողմ առեւտրաշրջանառության եւ բեռնափոխադրումների ծավալը կկազմի 40 մլն դոլար։

Կ. Ճշմարիտյանի խոսքերով, միջկառավարական հանձնաժողովի առաջիկա նիստում (տեղի կունենա Կիեւում) մանրամասն քննության կառնվեն ձեռք բերված համաձայնությունները, ինչպես նաեւ գիտական եւ ռազմատեխնիկական ոլորտներում համագործակցության հեռանկարները։ Նիստի ընթացքում կորոշակիացվեն նաեւ 2003 թ. Ուկրաինայում հայկական, իսկ 2004 թ. Հայաստանում ուկրաինական մշակույթի օրեր անցկացնելու հետ կապված հարցեր։

ՀՈԲԵԼՅԱՆ

IREX-ի 10-ամյա գործունեությունը Հայաստանում

Արդեն 10-րդ տարին է, որ Հայաստանում ակտիվ գործունեություն է ծավալել ամերիկյան հասարակական IREX կազմակերպությունը։ Ուսումնակրթական, լրագրողական եւ հարակից ոլորտներում կազմակերպությունն իր հրատարակություններով, սեմինար հանդիպումներով, մասնագետների պատրաստման տարբեր ծրագրերով, գիտնականների եւ ուսանողական խմբերի փոխանակությամբ, տեխնիկական, նյութական ու մեթոդական օժանդակություններով արդեն մեծ գործ է արել Հայաստանում։

Երեկ Թեքեյան կենտրոնում նշվեց IREX-ի Հայաստանում ծավալած գործունեության 10-ամյակը, թեեւ Մ. Նահանգների դեսպան Ջոն Օրդուեյն իր ելույթում նշեց, որ հասարակական այդ կազմակերպության գործունեությունն սկսվել է շատ ավելի վաղ՝ դեռեւս 60-ական թթ.-ից, երբ Մ. Նահանգներն ու Խ. Միությունը սկսեցին մասնագիտական խմբեր փոխանակել։

Ելույթ ունեցավ նաեւ IREX-ի փոխնախագահ Փեյջ Ալեքսանդրը, որը շնորհակալություն հայտնեց թե՛ դոնոր կազմակերպություններին՝ գլխավորությամբ ամերիկյան կառավարության, եւ թե՛ կազմակերպության տեղի աշխատակիցներին նվիրված աշխատանքի եւ ակտիվ գործունեության համար։

Շնորհավորանքի ու շնորհակալության խոսք ասաց նաեւ ԱԺ գիտության, կրթության եւ տեղեկատվության մշտական հանձնաժողովի նախագահ Շավարշ Քոչարյանը։

ՍԱՌԱՋ

ՀՀՇ-«16» կապերը բացահայտվում են

Հոկտեմբերի 20-ին կայանալիք տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների նախօրեին բացահայտվում են «16» ընդդիմադիր միավորման առանձին անդամ կուսակցությունների կապերը ՀՀՇ-ի հետ։ Որքան էլ տարօրինակ թվա, դա անում են հենց «16»-ի առանձին շրջանակները՝ անտեսելով եւ արհամարհելով հասարակական կարծիքը։

Օրերս «Ազգային միաբանություն» կուսակցությունը հայտարարեց, թե տեղական ինքնակառավարման Երեւանի Կենտրոն համայնքի քաղաքապետի ընտրություններում պաշտպանելու է գործող քաղաքապետ, ՀՀՇ անդամ Արարատ Զուրաբյանի թեկնածությունը։ Ուշադրություն դարձնենք՝ այդ մասին հայտարարում է մի կուսակցություն, որի լիդերը ոչ վաղ անցյալում ՀՀՇ-ի մասին հայտարարում էր, թե համագործակցությունը բացառվում է եւ «երկու անգամ նույն ջուրը չեն մտնում»։

Օրերս հայտնի դարձավ, որ Զուրաբյանի թեկնածությունը պաշտպանելու է նաեւ «Հայրենիք եւ պատիվ» կուսակցությունը, որի ղեկավարը Մանուկ Գասպարյանն է։ Այդ առումով եւս հիշեցնենք, որ Գասպարյանն այն հանձնաժողովի ակտիվ անդամներից էր, որ 1997-95 թթ. ՀՀՇ-ի իշխանության տարիներին թալանված էներգետիկայի ոլորտն էր ուսումնասիրում։

Զուրաբյանին պաշտպանելու մասին իր դիրքորոշումն է հայտնել նաեւ «Հանրապետություն» կուսակցությունը՝ ի դեմս Ալբերտ Բազեյանի։

Ի դեպ, ե՛ւ «ԱՄ»-ն, ե՛ւ «Հայրենիք եւ միությունը» պաշտոնապես «16»-ի միավորման անդամ կուսակցություններ են։

Իրենց «համախոհների» նման «տարօրինակ» հայտարարությունը, սակայն, «16»-ում շատ նորմալ եւ սովորական են համարում։ Մասնավորապես նույն միավորման մեկ այլ կուսակցության՝ ԱԺԴ-ի ղեկավար Արշակ Սադոյանն այս երկու կուսակցությունների մոտեցումների մասին արդարացուցիչ մի բացատրություն ներկայացրեց. «Դա բնական է հետեւյալ տեսակետից. միավորված կուսակցությունները հայտարարում են, որ առաջին խնդիրը գլխավոր չարիքից՝ գործող նախագահից եւ նրա վարչակազմից ազատվելն է։ Բոլորը գիտեն, որ առաջիկա ընտրություններում նախագահը փորձելու է օգտագործել տեղական «նախագահիկներին» ընտրակեղծիքների համար։ Այս տեսակետից նախագահին ամեն կերպ կուզենա ազատվել ոչ իր ներկայացուցչից՝ Արարատ Զուրաբյանից, որի հետ բախումներ է ունեցել։ Միայն դա է պատճառը, որ միավորման որոշ կուսակցություններ պաշտպանում են ՀՀՇ այդ անդամին՝ առավելությունը տալով չարյաց փոքրագույնին»։

Թե այդ երբ Սադոյանի եւ այդ երկու կուսակցությունների համար ՀՀՇ-ն դարձավ «չարյաց փոքրագույն», թող մնա նրանց խղճին։ Բայց որ իբր ընտրակեղծիքների դեմն առնելու համար պաշտպանվում է ընտրակեղծիքներում մասնագիտացած մի կուսակցության անդամ, ինչպիսին ՀՀՇ-ն է, իրավամբ մառազմի վերջին ծիլը կարելի է համարել։

Գ. Ա.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության ԺԱ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրեն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայություն / հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն / հեռ. 529353
Apple Macintosh համակարգչային շարվածք «Ազգ»-ի

Թերթի նյութերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի։
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

«Ձգտում եմ անել ավելին»

Իր շուրջն ուրախություն սփռելով՝ ասում է Արա Աբրահամյանը

«Ռուսաստանի հայերի միության օրերը Հայաստանում եւ Արցախում» ծրագրի շրջանակներում երեկ ավարտվեց միության նախագահ Արա Աբրահամյանի գլխավորած պատվիրակության երկօրյա այցն Արցախ: Շուշի քաղաքի մուտքին հյուրերին դիմավորեցին քաղաքային իշխանության ներկայացուցիչները, իսկ ազգային տարազով աղջիկները հայկական պարեղանակի ուղեկցությամբ ընդառաջ եկան աղ ու հացով, գինով ու ավանդական ժենգյալով հացով, ապա շուրջպար բռնեցին նրանց հետ: Սուրբ Ամենափրկիչ (Ղազանչեցոց) եկեղեցու մոտ հյուրերին ծաղիկներով, երգ ու պարով դիմավորեցին արցախցի դպրոցականները: Ստեփանակերտում պատվիրակությանը միացան Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության նախագահ Արկադի Ղուկասյանն ու Ռուսաստանի հայերի միության նախագահ Արա Աբրահամյանը, որոնք ծաղկեպսակ դրեցին Արցախի հերոսամարտում զոհված ազատամարտիկների հուշահամալիրում: Հենց այնտեղ էլ զոհված ազատամարտիկների 30 որդիների անակնկալ էր սպասում: Մեկիկ-մեկիկ նրանց ձեռքը սեղմելով՝ Արա Աբրահամյանը նրանց հեծանիվ նվիրեց: Պահն հուզիչ էր թե երեխաների, թե ծնողների ու ներկաների համար: Մինչ Ստեփանակերտի հրապարակում մինչեւ ուշ երեկո շարունակվում էր տոնական համերգը, կառավարության նիստերի դահլիճում հանրապետության նախագահն ու վարչապետը հանդիպում ունեցան պատվիրակության ղեկավար Արա Աբրահամյանի, անդամների ու գործարարների հետ: Ողջունելով նրանց, Արկադի Ղուկասյանը նշեց, որ հանդիպումն անպայման կնպաստի Ռուսաստան-Հայաստան-Արցախ կապերի ամրապնդմանն ու համագործակցությանը ինչպես տնտեսական, այնպես էլ գիտամշակութային եւ հոգեւոր ոլորտներում: Նա ընդգծեց նմանատիպ այցեր հաճախակի կազմակերպելու անհրաժեշտությունը, քանզի Արցախն ունի ոչ միայն նյութական, այլեւ հոգեւոր աջակցության կարիք: Ներդրումային ծրագրերին անդրադառնալով, նա տեղեկացրեց, որ հաջողություններ են արձանագրվում գյուղատնտեսական մթերքների սառնարանային տնտեսության բնագավառում: Առաջիկայում պահածոների եւ գյուղատնտեսական մթերքների վերամշակման գործարանի կառուցման մասին խոսեց Արա Աբրահամյանը, հույս հայտնելով, որ պահածոների գործարանը պատրաստ կլինի արդեն հաջորդ տարի: «Մենք հասկանում ենք առկա բոլոր դժվարությունները: Մեզ հետ են նաեւ բազմաթիվ ռուսներ, որոնց մտահոգում են արցախցիների խնդիրները: Նրանք անում են հնարավոր ամեն ինչ՝ օգտակար լինելու համար»:

Ելույթ ունեցողները հանդես եկան առաջարկություններով: Մոսկվայի Լոմոնոսովի համալսարանի պրոֆեսորներից մեկը խոստացավ հաջորդ տարի արցախցի 20 երեխաների ամառային հանգիստն ապահովել Հունաստանում, իսկ Արա Աբրահամյանը խոստացավ նրանց համար հոգատար պայմաններ ստեղծել Ռուսաստանում: Եղան նաեւ զինվորական վերապատրաստման, ռուսների ֆինանսավորմամբ ռուսական դպրոցի ստեղծման, Ստեփանակերտի համալսարանում հրավիրյալ դասախոսների դասավանդման, Ռուսաստանում Արցախի մշակույթի օրեր կազմակերպելու եւ այլ առաջարկներ: Արա Աբրահամյանը մեծ հավանություն տվեց վերջին առաջարկին՝ հանձնարարելով մոտ ժամանակներս իրականացնել: Ամփոփելով հանդիպման ժամանակ հնչած հարցերը, ԼՂՀ նախագահն ասաց. «Մեր պայքարն արդարացի է եւ դեռ ցույց կտա իր արդյունքները: Այնքան արյուն եւ արցունք է թափվել, որ վերադարձի ճանապարհ չունենք: Ղարաբաղը կարող է կերտել մեր նախնիների երազած պետությունը»:

Ստեփանակերտի 4 դպրոցներում երեկ առավոտյան բացվեցին համակարգչային դասարաններ, որոնցից ամեն մեկը ստացավ համակարգիչ:

Ստեփանակերտի երեխաներին ու ուսուցիչներին ուրախություն պարգեւելուց հետո Արա Աբրահամյանը միջոցառումների շարքն ամբողջացրեց իր ծննդավայրում: Մալիշկա գյուղում երեկ բացեց իր հովանավորությամբ կառուցված դպրոցը, հայ-ռուսական բարեկամության այգում կազմակերպեց ծառատունկ եւ դրեց հայ-ռուսական բարեկամությունը խորհրդանշող կառուցվելիք հուշարձանի հիմնաքարը: Հյուրերն այցելեցին հայ-ռուսական բարեկամության թանգարան, որից հետո Մալիշկան լցվեց երգ ու պարի տոնական տրամադրությամբ:

«Գիտեմ, որ մարդասիրական գործ եմ անում եւ երբ տեսնում եմ մարդկանց ուրախությունը, ձգտում եմ անել ավելին», իր առաքելությունն այսպես բացատրեց Արա Աբրահամյանը:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ՀԱԿԻՐՃ

Էրեբունի-Երեւան տոնակատարությունը այսօր կսկսվի Նուբարաշենից

Էրեբունի-Երեւան տոնակատարության գլխավոր իրադարձությունները կմեկնարկեն այսօր, ժամը 11-ից: Նուբարաշենի համայնքում՝ կենտրոնական զբոսայգում տեղի կունենա միջոցառում, որ նաեւ նվիրված կլինի Նուբարաշենի 70-ամյակին: Միջոցառմանը կմասնակցի Երեւանի քաղաքապետ Ռոբերտ Նազարյանը: Ժամը 17:30-ին Էրեբունի ամրոցի մոտ կկազմակերպվի թատերական ներկայացում: Ժամը 19-ին Հանրապետության հրապարակը «ծանրաբեռ» կլինի հանրապետության տարբեր մարզերից բերված բերք ու բարիքով, բնականաբար, նաեւ համտեսում կլինի: Տոնակատարության եզրափակիչ համերգը Հանրապետության հրապարակում կկայանա ժամը 20-ին, որի ընթացքում քաղաքապետ Ռոբերտ Նազարյանը պատվավոր քաղաքացու կոչումներ կշնորհի արժանավորներին: Արարողությանը ներկա կգտնվեն նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը եւ Ռուսաստանի առաջին նախագահ Բորիս Ելցինը: Եվ ինչպես միշտ, երեկոն կեզրափակվի տոնական հրավառությամբ:

Գյումրու «Շիրակ» օդանավակայանը՝ պահեստային

ԵՐԵՎԱՆ, 11 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Գյումրու «Շիրակ» օդանավակայանն, ունենալով բավարար տեխնիկական հնարավորություններ, այսուհետեւ համարվելու է պահեստային օդանավակայան: Ինչպես հայտնեցին Քաղավիացիայի գլխավոր վարչությունից, մինչ այժմ Հարավային Կովկասի տարածաշրջանում այդպիսին համարվում էր Թբիլիսիի օդանավակայանը: Նշվեց նաեւ, որ հոկտեմբերի 10-13-ը «Շիրակ»-ում վարժաթռիչքներ են իրականացնում «Արմավիա» եւ «Սիբիրավիա» ընկերությունների Ա-310, Ա-320 աերոբուսները: Նշված ընկերություններն այդ աէրոբուսները ձեռք են բերել համատեղ օգտագործելու նպատակով, եւ նախատեսվում են չվերթներ հիմնականում ԱՊՀ երկրների խոշոր քաղաքների ուղղությամբ: Տեղեկացվեց նաեւ, որ այս օդակայանում անհրաժեշտության դեպքում կարող է կայանել նաեւ ԻԼ-86 մակնիշի ինքնաթիռ:

Ահաբեկչությունը՝ տղամարդուն ոչ վայել արարք

«Հոկտեմբերի 27»-ի գործով դատավարությունը վերջին օրերին ավելի շատ հիշատակվում է Նաիրի Հունանյանի՝ նախագահական ընտրություններին մասնակցելու ցնդաբանությամբ, քան թե դատական նիստերի ընթացքով:

Երեկվա նիստը սկսվեց Նաիրի Հունանյանի պաշտպան Բենիամին Մինասյանի բողոքով, որ 2 ամսվա համար նախատեսված 100 հազար դրամից ինքը ստացել է 25 հազարը: Դա պրն Մինասյանին «թույլ չի տալիս աշխատելու ցանկություն ունենալ»: Եվ սրա համար, ըստ պրն Մինասյանի, մեղավոր է արդարադատության նախարարը, ուստի ինքը դադարեցնում է պաշտպանությունը:

Դատավորը դա համարեց սպառնալիք դատարանին:

Հետո սկսվեցին տուժող, բնապահպանության նախկին նախարար Գեւորգ Վարդանյանի ցուցմունքն ու հարցաքննությունը: Տուժողը հաստատեց, որ Նաիրի Հունանյանն իսկապես զանգահարել է ինչ-որ մեկին եւ հայտնել, որ սպանել են Վազգեն Սարգսյանին: Ըստ պրն Վարդանյանի, դա ավելի շուտ տպավորություն ստեղծելու համար է արվել, այլ ոչ թե զեկույց տալու:

Բնապահպանության նախկին նախարարը նշեց նաեւ, որ վիրավոր Անդրանիկ Մանուկյանին դուրս թողնելու խնդրանքին ի պատասխան Վռամ Գալստյանը սպառնացել է, թե կսպանի: Այդ ժամանակ իր՝ տուժողի միջամտությանն էլ Վռամ Գալստյանը պատասխանել է նմանապես:

Այնուամենայնիվ, պրն Վարդանյանի կարծիքով, Հունանյանների քեռին շատ բաներից տեղյակ չի եղել: Իսկ ահաբեկիչներից ամենաակտիվները եղել են եղբայրները:

Նախկին նախարարն այն կարծիքին է, որ «որեւէ մարդ իրավունք չունի գաղափարների համար սպանել այլ մարդու»: Տուժողն ահաբեկիչների գործողություններում չի տեսել «տղամարդու պահվածք», այսինքն՝ տղամարդուն վայել չէ սպանել անզեն մարդու: Առավել եւս, որ, ըստ Գեւորգ Վարդանյանի, ոչ ոք իրավունք չունի ինքը որոշելու ժողովրդի ճակատագիրը:

Տուժողի հարցաքննությունից հետո դատավոր Սամվել Ուզունյանը հրապարակեց Տիգրան Բալայանի հետ կապված ՆԳՆ-ի գրությունը: Ըստ գրության, Տիգրան Բալայանն արդեն 2 տարի Սանկտ Պետերբուրգում է, ճշտվում է նրա հասցեն:

Ինչ վերաբերում է Սմբատ Այվազյանին բերման ենթարկելուն, ապա վերջինս հանրապետությունից բացակայում է եւ կվերադառնա կիրակի օրը: Սմբատ Այվազյանը երկուշաբթի՝ հոկտեմբերի 14-ին կներկայանա դատարան:

Երեկվա նիստում հետաքրքրական էր Վազգեն Սարգսյանի իրավահաջորդի շահերի պաշտպան Օլեգ Յունոշեւի՝ գլխավոր դատախազություն ուղարկած դիմումի պատասխանը: Պատասխան ստացել էր Յունոշեւը, իսկ դատարան էր ուղարկվել նույն Յունոշեւի դիմումը՝ դատավորին բացարկ հայտարարելու մասին, այն պատճառաբանությամբ, որ նա չի ապահովում նիստերի հրապարակայնությունը:

Դատարանն այս կապակցությամբ ոչինչ չհրապարակեց, քանի որ Յունոշեւին ժամանակ էր պետք միջնորդություններ պատրաստելու համար: Նիստի ավարտին Նաիրի Հունանյանը ցանկանում էր ինչ-որ հայտարարություն անել արդարադատության նախարարի մի հայտարարության առիթով, սակայն նախագահողը թույլ չտվեց, նշելով, որ քարոզարշավի, ընտրությունների, մամուլի վերաբերյալ հայտարարություններն ինքը կտրականապես արգելում է:

Հայտարարություն արեց նաեւ Կարեն Դեմիրճյանի իրավահաջորդի շահերի պաշտպան Աշոտ Սաֆարյանը: Ըստ նրա, Նաիրի Հունանյանը պետք է իմանա, որ ո՛չ դատարանը, ո՛չ էլ դատավարության մասնակիցները խոչընդոտ չեն նախագահական ընտրություններում թեկնածություն առաջադրելու համար: Հասկանալի է, որ թեկնածու Նաիրի Հունանյանն այնքան էլ ցնդած չէ, պարզապես այս ճանապարհով է հարմար գտել արձանագրելու, որ իր (մեծ վերապահությամբ)՝ մարդու իրավունքները խախտվում են:

Ա. Հ.

ԱՐՁԱԳԱՆՔ

Արձանի ճակատագիրը գլխավոր ճարտարապետը կանխորոշել էր մինչ գեղխորհրդի ստեղծումը

Այսպիսով, Առնո Բաբաջանյանի արձանի շուրջ ծավալվող իրադարձությունները մտան նոր փուլ: Քաղաքապետ Ռոբերտ Նազարյանի հանձնարարությամբ ստեղծված գեղարվեստական խորհուրդը որոշում չընդունեց, չնայած նրա բոլոր անդամները բացասաբար են արտահայտվել արձանի մասին: Այսինքն՝ դրա ճակատագիրը որոշելու է քաղաքապետարանը, ավելի ստույգ՝ քաղաքի գլխավոր ճարտարապետը: Ի՞նչն էր դրա պատճառը, կանխորոշվա՞ծ էր արդյոք իրադարձությունների նման զարգացումը, եւ ի՞նչ կարելի է սպասել քաղաքապետարանի՝ առաջիկայում ընդունվելիք վճռից:

Մեր նախորդ հրապարակման մեջ նշել էինք, որ գեղարվեստական խորհրդի ստեղծումն արձանի լինել-չլինելու հարցում էական փոփոխություն չի մտցնի, որովհետեւ դա հանձնարարվել է այն մարդուն, որը սեփական կարծիքը համարում է վերջին ճշմարտություն: Մենք սխալվել էինք միայն այն հարցում, որ գեղխորհուրդը կընդուներ նրա համար ցանկալի որոշում: Բարեբախտաբար, ի պատիվ մեր արվեստագետների, սեփական խղճին նրանք դեմ չգնացին: Սակայն, դժբախտաբար, չունեցան նաեւ այն քաջությունը, որը կստիպեր Երեւանի գլխավոր ճարտարապետին հրաժարվել որոշում ընդունելուց: Դա տեղի չունեցավ, քանզի նույն Նարեկ Սարգսյանն արեց ամեն ինչ, որպեսզի վերջնական որոշման ընդունման իրավունքը դարձյալ մնար իրեն: Այսինքն՝ հասարակական կարծիքը ոտնահարելուց հետո նա հնարավորություն ստացավ արհամարհել տվյալ բնագավառի գիտակների, այսինքն՝ մասնագիտական կարծիքը: Այն, որ գլխավոր ճարտարապետն ի սկզբանե որոշել էր անփոփոխ թողնել սիրված կոմպոզիտորի ծաղրանկար հիշեցնող արձանը, կասկած չի հարուցում: Դա կանխորոշված էր վաղուց: Երբ արձանի տեսքից վրդովված մարդկանց բողոքի առաջին ալիքը բարձրացավ, Նարեկ Սարգսյանը հայտարարեց, որ «արձանի տեղահանումը, անկախ ճնշումներից, բացառվում է»: Ի դեպ, արժե նշել, որ նա այդ մասին ասաց բացառապես «Հայկական ժամանակին» տված հարցազրույցում, որն այս օրերին պատեպատ է խփվում իր իսկ հորինած գլխավոր ճարտարապետի հնարավոր հրաժարականի տարբերակից: Կարելի է, իհարկե, գլուխ ընկնել, թե որո՞նք են «նախկինների» շահերը պաշտպանող թերթի եւ բարձրաստիճան պաշտոնյայի միջեւ նման «փոխհասկացողության» պատճառները: Սակայն թողնենք դա՝ միայն փաստելով, որ գլխավոր ճարտարապետը յուրացրել եւ կատարելության է հասցրել ՀՀՇ-ի «Մեր դեմ խաղ չկա» կարգախոսը եւ այժմ գործում է «Իմ դեմ խաղ չկա» սկզբունքով:

Իսկապես Նարեկ Սարգսյանի դեմ խաղ չկա: Ոչ կոմպոզիտորի հարազատների, ոչ գործընկերների, ոչ արվեստագետների, ոչ լրատվամիջոցների, ոչ հազարավոր սովորական քաղաքացիների բացասական կարծիքներն ու դժգոհությունները որեւէ ազդեցություն չունեցան նրա վրա:

Այստեղ, բնականաբար, հարց կառաջանա՝ իսկ քաղաքապե՞տը: Փորձենք հարցին պատասխանել այնպես, որ դարձյալ չմեղադրվենք «անձնական վիրավորանք» հասցնելու մեջ: Քաղաքապետը պարզապես հայտնվել է երկիմաստ վիճակում: Ստացվում է այնպես, որ նա հաստատում է այն, ինչ որոշում է գլխավոր ճարտարապետը, եւ վերջինիս կարեւորում է առավել, քան ամեն ինչ: Ապացույց՝ դարձյալ գլխավոր ճարտարապետի սիրած թերթում նրա պատասխանը տված հարցին, թե ինչը կընտրեր Ռոբերտ Նազարյանը՝ արձանի տեղափոխու՞մը, թե՞ Նարեկ Սարգսյանի՝ իր պաշտոնում մնալը: Քաղաքապետն ընտրել էր վերջինը: Մինչդեռ հիշեցնենք, որ Ռոբերտ Նազարյանը խոստացել էր ենթարկվել գեղխորհրդի որոշմանը: Իսկ այդ որոշումը, խորհրդի անդամների բացասական կարծիքի տեսքով, փաստորեն կա, եւ խոստացածի համաձայն դրան ենթարկվելու դեպքում ոչ ոք չի կարող քաղաքապետին մեղադրել դիլետանտիզմի կամ այլ մեղքերի մեջ:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Տեր-Պետրոսյանը չուներ ղարաբաղյան կարգավորման դեղատոմս

Սերբական Կրաինայի ողբերգությունը ցնցել էր առաջին նախագահին, այլապես նա չէր պնդի «փուլ առ փուլ» տարբերակի ընդունելի լինելը Հայաստանի եւ ԼՂՀ-ի համար

Վերջին անգամ ադրբեջանցի իմ գործընկերներին հանդիպել էի Բաքվում՝ անցյալ տարվա ամռանը: Մի քանի օր առաջ Քիշնեւում ադրբեջանական առաջատար օրաթերթերի լրագրողների հետ տեսակետներ փոխանակելու նոր հնարավորություն ստացա: Ինձ հետաքրքրում էր հետեւյալ հարցը. ինչո՞ւ են Բաքվի քաղաքական շրջանակները ցանկանում Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի վերադարձը: Պատասխանը չզարմացրեց. Տեր-Պետրոսյանը կողմ էր ղարաբաղյան խնդրի կարգավորման «փուլ առ փուլ» տարբերակին:

Հայաստանի առաջին նախագահը «Պատերազմ, թե՞ խաղաղություն. լրջանալու պահը» հայտնի հոդվածում գրում էր. «Նախագահության օրոք ոչ մի քարիք կամ սեփականություն չեմ ստացել եւ չեմ էլ ուզում ստանալ: Անձնական փառքի կամ հերոսականացման ձգտելու պարագայում ես պարզապես չէի մասնակցի 1996 թ. ընտրություններին, սերունդների աչքում մնալով որպես անկախություն նվաճած, ղարաբաղյան հերոսամարտը շահած, հայկական տարածքներն ընդարձակած նախագահ, անկախ այն բանից, թե որքան արդարացի է այդ ամենի ինձ վերագրումը»:

Հիրավի, կարո՞ղ է այս աշխարհում որեւէ մեկը ճշգրտել Տեր-Պետրոսյանի դերը Շուշիի փառավոր հաղթանակի կամ Գետաշենի, Արծվաշենի ամոթալի պարտության մեջ: Ադրբեջանի արտգործնախարար Գուլիեւը Բաքվի «Էխո» թերթում ՀՀ երկու նախագահներին համարելով ագրեսոր, կիսահռետորական հարց է տալիս. երբ զավթվեց մեր երկրի տարածքի 20 տոկոսը, մոտ մեկ միլիոն ադրբեջանցի դարձավ փախստական, Հայաստանում նախագահը Տեր-Պետրոսյանն էր, Ղարաբաղի առաջնորդը՝ Քոչարյանը:

«Առավոտ» օրաթերթը գրում է. «Քոչարյանը, օգտագործելով ազգայնական «հայրենասիրական» ռետորիկան, պաշտոնանկ արեց խաղաղության ջատագով Տեր-Պետրոսյանին: Առաջին եւ երկրորդ նախագահների հիմնական տարբերությունը, թերեւս, այն է, որ Տեր-Պետրոսյանն ուզում էր լուծել կոնֆլիկտը, իսկ Քոչարյանը դա չի ուզում, ձգձգում է՝ հանուն սեփական իշխանության պահպանման»:

Ճիշտ է, Տեր-Պետրոսյանն ասում էր, որ Ղարաբաղի հարցի լուծման հինգ տարբերակ գոյություն ունի, դրանցից իրատեսական եւ հայկական կողմի համար ընդունելի էր համարում մեկը՝ «փուլայինը», սակայն, մեր կարծիքով, առաջին նախագահի վրա ցնցող տպավորություն էր թողել սերբական Կրաինայի ողբերգությունը եւ որպես հետեւանք սերբերի հետ կատարվածը տեսականորեն չէր բացառում ղարաբաղցիների դեպքում: «Եթե Բոսնիայի սերբերը մեկ տարի առաջ համաձայնեին այն լուծմանը, որ նրանց առաջարկվում էր, այսօր նրանք շատ ավելի լավ վիճակում կլինեին, եւ կպահպանվեր Խորվաթիայում սերբական Կրաինան: Ամեն ինչ կորցրին: Ուրեմն, ստատուս քվոն ես չեմ գտնում, որ ռեալ է պահպանել: Գուցե կարելի է համառել, կես տարի էլ, մեկ տարի էլ ձգձգել, բայց ի վերջո աշխարհի համբերության բաժակը կլցվի», հինգ տարի առաջ այս օրերին գրում էր Տեր-Պետրոսյանը:

Դեմ ենք այն կարծիքին, թե Տեր-Պետրոսյանն ուզում էր ծախել Ղարաբաղը, ինչպես այսօր եւ այն ժամանակ պնդում էին որոշ պոպուլիստ գործիչներ: Պարզապես, ՀՀ առաջին նախագահը մտահոգություն ուներ, թե հայերի գլխին կկրկնվի սերբերի ողբերգությունը, հետեւապես համաձայն էր «փուլային» տարբերակին, որը, մեր կարծիքով, այն ժամանակ ընտրություն էր վատի եւ շատ վատի միջեւ: Պետք է հիշեցնենք, որ դրանից առաջ Տեր-Պետրոսյանը Ղարաբաղի համար նշում էր Կիպրոսի «տարբերակը», ասելով, որ թող 20 տարի հարցը չլուծվի: Ինչ վերաբերում է առաջին նախագահի՝ «աշխարհի համբերության բաժակը կլցվի» սպառնալիքին, ապա դա էլ ուներ իր բացատրությունը: Օրինակ, Դավիթ Շահնազարյանը, Վարդան Օսկանյանը, Ալեքսանդր Արզումանյանն ուղղակի կամ անուղղակի Լիսաբոնը եւ ընդհանրապես Հայաստանի նկատմամբ միջազգային ճնշումները բացատրում էին 1996 թ. սեպտեմբերյան հայտնի դեպքերով:

Չի կարելի չհամաձայնել նախկին իշխանությունների տեսակետին, որ Տեր-Պետրոսյանը խաղաղության ջատագով էր, ուզում էր լուծել հակամարտությունը: Ամբողջ խնդիրն այն է՝ ի՞նչ եղանակով եւ ի՞նչ գնով էր ուզում լուծել: Ըստ «փուլային» տարբերակի՝ վերադարձվում էին հայկական ուժերի վերահսկողության տակ գտնվող վեց շրջանները, ղարաբաղա-ադրբեջանական սահմանին տեղաբաշխվում էին խաղաղարար ուժեր, բուֆերային եւ անցաշիչ գոտիներ, ոչ թռիչքային գոտիներ, իսկ ԼՂ կարգավիճակի հարցը հետաձգվում էր, քանզի այդպես էր ուզում Բաքուն: Մի կողմ թողնենք՝ ընդունելի՞ էր հայկական կողմի համար, թե՞ ոչ: Ադրբեջանն այսօր ցանկանում է Տեր-Պետրոսյանի վերադարձը, քանի որ նա ընդունում էր կարգավորման «փուլային» տարբերակը: Չենք կասկածում Տեր-Պետրոսյանի հայրենասիրությանը, ազնվորեն չենք կասկածում: Սակայն արդյոք այդ տարբերակի կիրառումը բացառո՞ւմ է պատերազմը վերսկսելու հնարավորությունը: Ոչ, հաստատ ոչ: Իսրայելա-պաղեստինյան կոնֆլիկտը օրինակ: Անշուշտ, այդ եւ ղարաբաղյան կոնֆլիկտի տարբերությունները շատ են, բայց «փուլայինի» մեթոդաբանությունը վերապահումներով, վերջ չի տալիս արյունահեղությանը Միջին Արեւելքում:

Մինչդեռ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանն իր հոդվածում գրում էր. «Բայց չի կարելի անտեսել նաեւ Նաթանյահուի սինդրոմը, որն անզիջում դիրքերից գալով իշխանության գլուխ, կարճ ժամանակ անց, թեեւ դժվարությամբ, ստիպված եղավ շարունակել Ռաբինի եւ Պերեսի սկսած խաղաղության գործընթացը»: Առաջին նախագահի այս խոսքերը չդիմացան ժամանակի քննությանը: Նաթանյահուին փոխարինեց նրանից ոչ պակաս անզիջում Բարաքը, ապա՝ արմատական Շարոնը:

Այսօր Ռոբերտ Քոչարյանը շարունակում է խաղաղության գործընթացը, որը ժառանգել է Տեր-Պետրոսյանից: Հայաստանի ներկա նախագահը կգնա՞ «փուլային» տարբերակով, չենք կարծում: Ամեն դեպքում, ղարաբաղյան բանակցություններում այսօր Հայաստանի դիրքերն առավել ամուր են, արդարացված, քան 1997 թ. աշնանը, երբ ԵԱՀԿ-ն, Ադրբեջանը Հայաստանին, առաջին նախագահին անկյունել էին:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

ՊՐԱՀԱ

Իրադարձությունների հերթական անդրադարձները «Օրերի» էջերում

Պրահայում լույս տեսնող «Օրեր» հանդեսի 5-6-րդ համարի խմբագրականում Հակոբ Ասատրյանը վկայակոչելով գրող Աղասի Այվազյանի «Հայը միշտ գաղթական կլինի, Հայաստանը՝ երբեք» խոսքը՝ հաստատում է դա այժմյան իրականության մեջ: Քանի որ բացահայտ հակահայկական տրամադրությունների առկայությամբ անգամ «հայերի քարավանները շարունակում են պաշարել Ռուսաստանի եւ եվրոպական երկրների սահմանները»: Հայերի՝ աշխարհով մեկ սփռվելը դառնում է բնավորություն, սովորություն, ինքնահաստատման եղանակ, կամ էլ սփռվում են, որ կրկին հավաքվելն ավելի քաղցր լինի: Մինչ շվեդական Ուպսալա քաղաքում աշխարհասփյուռ հայ մտավորականները հայ ժողովրդի վերածննդի ծրագրեր կազմելու խնդիրներ են ուրվագծում, այստեղ ամեն հայաստանցու աչքեր փայլատակում են արտերկրի որեւէ ծրագրի մասին (դրսի հրավերի) լսելիս: Եվ քանի որ մեր սահմաններում չպարփակվող ենք, ուրեմն մեզ մնում է գոնե աշխարհին զարմացնել մեր լավով, եւ ոչ՝ հակառակը: Այսպես, մայիսի 27-28-ը աշխարհի հայության ներկայացուցիչները Երեւանում հավաքվեցին Հայաստան-սփյուռք II խորհրդաժողովում՝ քննարկելու հայությանը վերաբերող քաղաքական, տեղեկատվական, տնտեսական, կրթական, մշակութային, տարաբնույթ հարցեր: Այս իրադարձության մեկնաբանությանն է գլխավորապես տրամադրել իր էջերը «Օրեր» հանդեսը՝ հաղորդելով ընդհանուր եւ ամփոփ տեղեկություններ, հրապարակել հատվածներ բանախոսների ելույթներից:

Համազգային նշանակությամբ կարեւոր մեկ այլ հավաք տեղի ունեցավ հունիսի 21-23-ը շվեդական Ուպսալա քաղաքում, տեղեկանում ենք «Օրերից»: Եվրոպական հայկական միությունների ֆորումի չորրորդ հավաքին 18 երկրներից մասնակցում էին 55 ներկայացուցիչներ: Թեման էր «Հայկական վերածննդի նախերգանքը»՝ հայ կրթության վիճակը սփյուռքում եւ հայկական ազգային ծրագիրն ուղղություններով: Ֆորումի ընդհանուր քարտուղար Թորոս Սաղըրյանը տվեց 2001-2002 թթ. ԵՀՄՖ-ի գործունեության ամփոփումը եւ գնահատականը (Փարիզում I անգամ գումարված Եվրոպայի հայ իրավաբանների ֆորում, Ժնեւում՝ հայ գործարարների II հավաք, Բրյուսելում՝ Եվրամիության մեջ բացված ԵՀՄՖ գրասենյակը), ընդգծվեց ԵՀՄՖ-ի դերի կարեւորությունը հատկապես տարբեր համայնքների կապերի հաստատման եւ ամրապնդման գործում: Վերոնշյալ թեմաների շուրջ (կրթություն, վերածնունդ) մտահոգություն-առաջարկություններով հանդես եկան Րաֆֆի Պետիկյանը (Գերմանիա), Հայր Հարություն Պզտիկյանը (Վենետիկ), Հայր Լեւոն Զեքիյանը (Վենետիկ), Կարապետ Դաքեսյանը (Կիպրոս), Ալեքո Բեգիկյանը (Միլան), Արմեն Այվազյանը, Ալբերտ Նալչաջյանը (Հայաստան), Գեւորգ Զեյթունցյանը (Կիպրոս): Ըստ մտավորականության, սփյուռքի զարգացման ռազմավարությունը մեկ ելակետ պիտի ունենա՝ հայաստանակենտրոնություն, եւ հայության այսօրվա առաջին խնդիրը ներգաղթ ծրագրելն ու կազմակերպելը պիտի լինի: Հաջորդ տարեկան հավաքը նախատեսվեց Աթենքում կամ Վենետիկում:

Իսկ թե ինչպիսին կլինի Հայաստանը 20 տարի անց, Պրահայի «Հիլթոն» հյուրանոցում հուլիսի 19-22-ը փորձեցին կռահել Հայաստան-2020 ծրագրի շրջանակներում հրավիրված համաժողովի մասնակիցները:

«Օրերի» այս համարում տեղ են գտել հարցազրույցներ «Տրոյկա դիալոգ» ընկերության տնօրենների խորհրդի նախագահ Ռուբեն Վարդանյանի եւ Երեւանի պետհամալսարանի պրոֆեսոր, սոցիոլոգ Լյուդմիլա Հարությունյանի, Ռումինիայի Հայոց միության նախագահ Վարուժան Ոսկանյանի, դուդուկահար Ջիվան Գասպարյանի (որի համերգը տեղի ունեցավ մայիսի 30-ին Պրահայի «Ակրոպոլիս» պալատում), Հայլբրոնի «Վյուրթեմբերգյան» կամերային նվագախմբի նորանշանակ դիրիժոր Ռուբեն Ղազարյանի, Երեւանի կոնյակի գործարանի նախագահ Պիեռ Լառեյի հետ, «Ազգի» թղթակից Սերգեյ Գալոյանի թղթակցությունը Հայաստան-սփյուռք խորհրդաժողովից ունեցած ակնկալիքների մասին, քաղաքական, մշակութային, մարզական տարաբնույթ լրատվություն, Չեխիայի հայ համայնքի պաշտոնական, մշակութային կյանքի անդրադարձներ եւ այլն:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Բելառուսից հետո՝ Հայաստա՞նը

«Հայկական» էջ «Նեզավիսիմայա գազետա»-ում

Ռուսաստանի քիչ թե շատ լուրջ հրատարակությունում Հայաստանի մասին տպագրված լրատվական թե վերլուծական որեւէ նյութ մեկնաբանելուց առաջ պարտադիր պետք է պարզել, թե ում է պատկանում լրատվության տվյալ միջոցը: Երբեք չի կարելի հապճեպ եզրակացություն անել, թե դրանցում պաշտոնական դիրքորոշում է ներկայացված:

Ահա եւ «Նեզավիսիմայա գազետան» օրերս մի ամբողջ էջ է նվիրել Հայաստանին: Գաղտնիք չէ, որ թերթը ֆինանսավորում է հանրահայտ օլիգարխ Բորիս Բերեզովսկին: Իհարկե, երբեմնի «ժողովուրդների բարեկամության» մասին խոսք չի կարող լինել, հաճոյախոսություններն էլ վաղուց իրենց տեղը զիջել են պրագմատիկ նպատակներին:

Ի՞նչ տպավորություն է թողնում «հայկական» էջը: Տպագրված է թերթի աշխատակցի վերլուծական հոդվածը Հայաստանի ներկա ներքաղաքական իրադրության մասին, թղթակիցները հարցազրույց են ունեցել պաշտպանության նախարար Սերժ Սարգսյանի եւ, մյուս ընդդիմության ներկայացուցիչ Վաղարշակ Հարությունյանի հետ: Հոդվածագիրն ընթերցողներին համառորեն այն «սեւեռուն» միտքն է սրսկում, որ Հայաստանը, հետեւելով իր հարեւանի օրինակին, կամաց-կամաց հրաժարվում է իր ռուսամետ քաղաքականությունից եւ հետեւողականորեն հարում Արեւմուտքին, ԱՄՆ-ին: Վ. Հարությունյանը, որպես ներկա իշխանություններին դիմակայող ուժերի լիդերներից մեկը, հաստատում է այդ միտքը:

Ս. Սարգսյանը պարզաբանում է, որ Հայաստանը, լինելով Ռուսաստանի ստրատեգիական դաշնակիցը, իմաստ չի տեսնում վատ հարաբերություններ ունենալու արեւմտյան երկրների, ՆԱՏՕ-ի հետ: Ես ինձ չեմ համարում ոչ ռուսամետ, ոչ էլ, առավել եւս, ամերիկամետ քաղաքագետ, ես ինձ համարում եմ հայամետ պետական գործիչ, հայտարարում է նախարարը:

Հարկ չկա հայաստանցիներին ներկայացնելու երկրի ներքաղաքական իրադրության պատկերը, որ տալիս է թերթը: Ստացվում է, որ ամերիկացիներն ամեն ինչ անում են Հայաստանը Ռուսաստանի ազդեցության ոլորտից հանելու համար, ընդհուպ ամերիկահայի նախագահ ընտրելու միջոցով:

Այս կարգի նյութերը հիշեցնում են Բելառուսի նկատմամբ ռուսաստանյան ԶԼՄ-ների ագրեսիվ լրատվական պատերազմները: Բանը դեռ թույնի չի հասնում, բայց... Հայտնի է, թե տեխնիկական ինչ խմբի ձեռնտու չէ ռուս-բելառուսական մերձեցումը: Եվ ով ասաց, որ ռուս-հայկական փոխձեռնտու հարաբերությունները կարող են գոհունակություն առաջացնել: Բերեզովսկին չի թաքցնում, որ ներկա «տոտալիտար ռեժիմի», Պուտինի դեմ իր պայքարում պատրաստ է դաշինք կնքել նույնիսկ իր ոխերիմ թշնամիների՝ կոմունիստների հետ: Իսկ ինչ կխանգարի, եթե Հայաստանն էլ գործիք դառնա այդ առճակատման մեջ: Համենայն դեպս այս «հայկական» էջը Ռուսաստանի շահերի տեսանկյունից բարենպաստ տպավորություն չի թողնում:

ՌՈՒԲԵՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ,
Մոսկվա

Եվրամիության ընդլայնումը մեծ ծախսեր չի պահանջի

«Ազգն» արդեն տեղեկացրել է հոկտեմբերի 9-ին Բրյուսելում Եվրահանձնաժողովի հրապարակած զեկուցագրի մասին, որով նախատեսվում է 2004 թ. Եվրամիության անդամ պետությունների թիվը ներկայիս 15-ից հասցնել 25-ի: Թեկնածու 10 երկրներից 8-ը (Լեհաստան, Հունգարիա, Չեխիա, Սլովակիա, Սլովենիա, Լիտվա, Լատվիա, Էստոնիա) նախկին կոմունիստական երկրներ են: Մյուս երկուսը Միջերկրական ծովում գտնվող Մալթա եւ Կիպրոս կղզի-պետություններն են:

Փորձագետներից ոմանք գտնում են, թե Եվրամիությունն ստիպված կլինի շատ թանկ վճարել իր կազմի ընդլայնման դիմաց, քանի որ թեկնածուների մեծ մասը համեմատաբար աղքատ երկրներ են: Այդ կարծիքին են նաեւ ԵՄ անդամ որոշ պետություններ:

Սակայն Փարիզի «Մոնդ» օրաթերթի վերլուծական հոդվածում թվական տվյալներով ապացուցվում է, որ եվրահանձնաժողովի զեկուցագիրը ոչ միայն իրատեսական է, այլեւ մեծ ծախսեր չի պահանջում Եվրամիության երկրներից: Այսպես, նախատեսվում է 2004-2006 թթ. ԵՄ նոր անդամներին հատկացնել 40 մլրդ եվրո, որ ԵՄ ներքին համախառն արդյունքի 0,15 տոկոսից էլ քիչ է:

Բացի դրանից, այդ 40 միլիարդից պետք է հանել 15 մլրդ եվրո, որ 10 նոր անդամները պարտավոր են մուծել եվրահանձնաժողովի բյուջե: Սա էլ ամբողջը չէ: Նկատի ունենալով, որ օգնության խոստումներից մինչեւ բուն օգնության հատկացումը զգալի ժամանակ է անցնում, «Մոնդը» եզրակացնում է, որ ԵՄ նորընծա 10 անդամներն իրականում 2004-2006 թթ. կանխիկ ստանալու են հազիվ 9 մլրդ եվրո:

Բայց հարցը սրանով էլ չի սպառվում, քանզի եվրահանձնաժողովը փորձում է այդ 9 միլիարդի վճարման մասնակից դարձնել Կիպրոսին, Մալթային եւ Սլովենիային. 10 թեկնածուների մեջ դրանք ամենահարուստներն են եւ կարող են արագորեն համալրել Եվրամիության վարկատու երկրների շարքը, որոնք ավելի շատ տալիս են, քան ստանում:

2004-2006 թթ. հատկացվելիք գումարների 2/3-ը նախատեսված է շրջանային եւ կառուցվածքային

բարեփոխումների համար: Օգնության 1/4-ը կհատկացվի ընդհանուր գյուղատնտեսական քաղաքականությանը: Մնացյալը տրամադրվելու է վարչակազմերի արդիականացմանը եւ ատոմակայանների անվտանգության ապահովմանը:

Ծախսերի սակավությունը բացատրվում է 2 գլխավոր պատճառներով: Առաջինն այն է, որ ԵՄ թեկնածուների ընդհանուր բնակչությունը 75 միլիոն է ԵՄ 380 միլիոնի դիմաց: Երկրորդն այն է, որ 10 թեկնածուների ներքին համախառն արդյունքը Հոլանդիայի համապատասխան ցուցանիշից ցածր է եւ ԵՄ ՆՀԱ 5 տոկոսն էլ չի կազմում: Նման պայմաններում Լատվիայում կամուրջ կառուցելը կամ լեհ գյուղացուն օգնելն անհամեմատ էժան կնստեն, քան նույն գործերն, օրինակ, Շվեդիայում անելը:

Այսպիսով, տվյալ դեպքում թեկնածուների սակավամարդ եւ աղքատ լինելը կրճատում է Եվրամիության ծախսերը: Բայց չպետք է անտեսել, որ բոլոր 10 թեկնածուներն էլ արդյունաբերապես զարգացած են, իսկ Կիպրոսը, Մալթան եւ Սլովենիան նաեւ զբոսաշրջության երկրներ են: Ինչ վերաբերում է 22 միլիոնանոց Ռումինիային եւ 8 միլիոնանոց Բուլղարիային, որոնց անդամակցությունը տեղի կունենա 2007 թ., երկուսն էլ շատ աղքատ եւ գլխավորապես գյուղատնտեսական երկրներ են: Դրանց կառուցվածքային բարեփոխումներին հատկացվելիք օգնության համար կպահանջվի ԵՄ ներքին համախառն արդյունքի 4 տոկոսը: Իսկ դա թույլատրելի առավելագույն սահմանն է:

Պ. Ռ.

ՌԱԶՄԱԿԱՆ ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ

Բաքվում է ԱՄՆ պաշտպանության փոխնախարար Ռիկարդելը

Եվրասիայի հարցերով ԱՄՆ պաշտպանության նախարարի տեղակալ Միրա Ռիկարդելը Բաքվում քննարկում է պաշտպանական ոլորտում ադրբեջանա-ամերիկյան համագործակցության հեռանկարները: Ըստ Ադրբեջանի ՊՆ մամուլի ծառայության հաղորդագրության, տկն Ռիկարդելը կհանդիպի Ադրբեջանի պաշտպանական գերատեսչության ղեկավար Սաֆար Աբիեւի եւ նախագահ Հեյդար Ալիեւի հետ: Միրա Ռիկարդելը, լինելով ռազմական համագործակցության ԱՄՆ-Ադրբեջան-Թուրքիա եռակողմ աշխատանքային խմբի ղեկավար, Բաքվում կքննարկի Վաշինգտոնի ֆինանսական օժանդակության ծավալները, որոնք նախատեսվելու են Ադրբեջանի ազգային անվտանգության ամրապնդման համար:

1992 թ. ուժի մեջ մտած Կոնգրեսի «Ազատության աջակցության ակտի» 907 ուղղման վերացումից հետո այս տարի ԱՄՆ-ն Ադրբեջանին տրամադրել է 4,4 մլն դոլարի ֆինանսական օժանդակություն, որն ուղղվել է հանրապետության ուժային կառույցներին: 2002 թ. մարտի 30-ից ԱՄՆ-ը վերացրել է Հայաստանին եւ Ադրբեջանին զենք մատակարարելու արգելքը, որն ուժի մեջ էր 1993 թ.՝ ԼՂ հակամարտության պատճառով:

Տկն Ռիկարդելը Բաքու է ժամանել Թբիլիսիից, որտեղ տեղի ունեցան ռազմական ոլորտում ամերիկա-թուրք-վրացական համագործակցության քննարկումներ:

Ջիմի Քարտերը խաղաղության Նոբելյան մրցանակի դափնեկիր

2002 թ. խաղաղության Նոբելյան մրցանակը շնորհվել է ԱՄՆ նախկին նախագահ Ջիմի Քարտերին: Նոբելյան կոմիտեի ներկայացուցիչների խոսքերով, Քարտերը մրցանակն ստացել է «միջազգային հակամարտությունների խաղաղ լուծումների որոնման, ժողովրդավարության եւ մարդու իրավունքների ամրապնդման, ինչպես նաեւ տնտեսական ու սոցիալական ոլորտում ակտիվ գործունեության» համար:

Հատկապես նշվում է Քարտերի գործունեությունը 1978 թ. Եգիպտոսի եւ Իսրայելի միջեւ Քեմփդեւիդյան համաձայնագրերի ստորագրման ժամանակաշրջանում: Անցյալ տարի խաղաղության Նոբելյան մրցանակը ստացել էին ՄԱԿ-ը եւ դրա գլխավոր քարտուղար Կոֆի Անանը:

Այս տարի մրցանակի հավակնորդների թիվը ռեկորդային էր՝ 156: Ջիմի Քարտերի մրցակիցների մեջ էին Աֆղանստանի նախագահ Համիդ Կարզային, Նյու Յորքի նախկին քաղաքապետ Ռուդոլֆ Ջուլիանին, «U2» խմբի ղեկավար Բոնոն, ԱՄՆ նախկին նախագահ Բիլ Քլինթոնը, ինչպես նաեւ միջազգային Կարմիր խաչը, Փրկության բանակը, նախկին Հարավսլավիայի գործերի միջազգային դատարանը: Հավակնորդների լրիվ ցանկը սովորաբար գաղտնի է պահվում 50 տարի, բայց երբեմն նախօրոք հայտարարվում են որոշ անուններ:

1901 թ. առաջին անգամ խաղաղության Նոբելյան մրցանակը շնորհվել է Կարմիր խաչի հիմնադրին՝ շվեյցարացի Ժան-Անրի Դունանտին: Ի դեպ, այս տարի մրցանակի հավակնորդների թվում էին ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշը եւ Մեծ Բրիտանիայի վարչապետ Թոնի Բլերը:

Ռուսաստանը եւ ԱՄՆ-ը «Վրաստանի գլխավոր ռազմավարական դաշնակիցներ»

Սկիզբը էջ 1

ԱՊՀ Քիշնեւի գագաթաժողովում եւ անձամբ իր հանդիպումը Վլադիմիր Պուտինի հետ Շեւարդնաձեն համարել է ռուս-վրացական հարաբերությունների զարգացման տեսանկյունից «հսկայական նշանակություն» ունեցող իրադարձություն, կրկին խոստանալով, որ Թբիլիսին կբացահայտի ավազակային խմբավորումների այն անդամներին, ովքեր ծանր հանցանքներ են կատարել Ռուսաստանում եւ Վրաստանում:

Վրաստանի նախագահը հայտարարել է, թե երկիրը ցանկություն ունի դառնալու ՆԱՏՕ-ի անդամ, դա մոտ հեռանկարի գործ չէ, բայց անիրականանալի էլ չէ»: «Մի քանի տարի հետո Վրաստանը կունենա ոչ մեծաթիվ, բայց շատ լավ զինված եւ վարժեցված բանակ: Շնորհիվ արտերկրի օգնության, Վրաստանը պրոֆեսիոնալ բանակ ստեղծելու առաջին քայլն է կատարում, որն առաջին հերթին պետք է համապատասխանի ՆԱՏՕ-ի չափանիշներին», ասել է Շեւարդնաձեն:

Պակաս ուշագրավ չեն նաեւ Շեւարդնաձեի՝ երկրի ներքին քաղաքականության ապագային վերաբերող նոր մոտեցումները: Այսպես, ըստ Շեւարդնաձեի, ապագայում Վրաստանը պետք է դառնա դաշնային հանրապետություն, խորհրդարանը՝ երկպալատ, ստորին պալատում ընտրվեն 80-100 պատգամավորներ, վերին պալատը զբաղեցնեն ինքնավար հանրապետությունների եւ շրջանների սենատորները:

Ըստ 1995 թ. ընդունված սահմանադրության, վրացական խորհրդարանը միապալատ է, ունի 230 պատգամավոր, որից հինգը՝ ազգությամբ հայեր (Գիվի Շուգարով, Վան Բայբուրթ, Մելիք Ռաիսյան, Համլետ Մաթեւոսյան, Հենզել Մկոյան), պատգամավորներն ընտրվում են մեծամասնական եւ համամասնական ընտրակարգով:

Փոփոխություններ տեղի կունենան նաեւ իշխանության գործադիր հատվածում: Ենթադրվում է ձեւավորել վարչապետի ինստիտուտ, նախարարների կաբինետ, որտեղ ներկայացված կլինեն 10-14 նախարարություններ, մոտ նույնքան՝ դեպարտամենտներ (վարչություններ): Այսօր գործող օրենքներով Վրաստանի կառավարության ղեկավարը պետնախարարն է՝ Ավթանդիլ Ջորբենաձեն, սակայն պետնախարարի լիազորությունները խիստ սահմանափակ են, փաստացի՝ կառավարության ղեկավարը երկրի նախագահն է:

Հինգշաբթի երեկոյան Վրաստանի խորհրդարանն ընդունեց սահմանադրության մեջ փոփոխություններ մտցնելու օրենք, համաձայն որի այսուհետեւ սահմանադրության մեջ «Աբխազիա» բառի փոխարեն կնշվի «Աբխազիայի Ինքնավար Հանրապետություն»: Քվեարկությանը մասնակցած 167 պատգամավորները միաձայն ճանաչեցին Աբխազիայի ինքնավարությունը Վրաստանի կազմում, քվեարկությանը չմասնակցեցին երկու խմբակցություններ՝ «Աղորձինեբան» (Աջարիայի առաջնորդ Ասլան Աբաշիձեի կողմնակիցները) եւ «Միացյալ Վրաստանը»: Փաստորեն, վրացի խորհրդարանականները դե ֆակտո անկախ եւ Թբիլիսիի վերահսկողությունից արդեն 9 տարի դուրս գտնվող ինքնահռչակ Աբխազիային տվեցին ինքնավարություն:

Հիշեցնենք, որ 1995 թ. սահմանադրության մեջ հետագային էր թողնվել «պետական կարգի մասին» գլուխը, հետեւաբար՝ չէր որոշակիացվել նաեւ Աբխազիայի կարգավիճակը: Ինչ վերաբերում է նախկին խորհրդային Վրաստանի կազմի մեկ այլ ինքնավար հանրապետությանը՝ Աջարիային, ապա 2001 թ. Բաթումի առաջարկով սահմանադրության մեջ Աջարիան նշվեց որպես ինքնավար հանրապետություն:

Սուխումից արձագանքն սպասել չտվեց: «Մեզ համար Վրաստանի խորհրդարանի որոշումը որեւէ նշանակություն չունի: Աբխազիայի անկախ պետության կարգավիճակը որոշվել է հանրապետության ժողովրդի կամքով եւ, այդ մասին գրված է Աբխազիայի սահմանադրության մեջ», «Ինտերֆաքսի» հետ զրույցում ասել է Աբխազիայի վարչապետ Անրի Ջերգենիան: «Վրաստանի խորհրդարանի որոշումն այդ երկրի ներքին գործն է, մեզ համար Աբխազիայի կարգավիճակը որոշված է. դե ֆակտո եւ դե յուրե Աբխազիան Վրաստանից անկախ է», ավելացրել է Ռուսաստանում Աբխազիայի լիազոր ներկայացուցիչ Իգոր Ախբան:

Ի դեպ, Էդուարդ Շեւարդնաձեի ամենամյա ելույթն սկսվել է 15 րոպե ուշացումով, արմատական ընդդիմադիր պատգամավոր Բորիս Կակուբավան փորձել է խորհրդարանի դահլիճ մտնել ատրճանակով, սակայն նախագահի թիկնապահը կանխել է պատգամավորի կասկածելի քայլը:

Թ. Հ.

Աշխարհում աճում է սովյալ շրջանների թիվը

Պարենի համաշխարհային ծրագիրը ծանր կացության մեջ է

Մոտալուտ սովի վտանգն առկա է Աֆրիկայի հարավում, Սահարայից հյուսիս-արեւմուտք, արդեն շոշափելի է Աֆրիկյան Եղջյուրում, Փղոսկրի Ափում, մշտական բնույթ է կրում Անգոլայում, Հյուսիսային Կորեայում, Աֆղանստանում, Իրաքում եւ այլուր: ՄԱԿ-ի Պարենի համաշխարհային ծրագիրը (ՊՀԾ) դեռ երբեք սովի տարածման հետ կապված նման բարդությունների չէր բախվել, որոնց այսօր գումարվում են ֆինանսավորման առնչվող դժվարությունները:

«ՊՀԾ-ն սովոր է աշխատել ծավալուն ճգնաժամերի պայմաններում, բայց դրանք երբեք այսքան շատ չեն եղել», խոստովանում է ծրագրի գործադիր տնօրենի տեղակալ Ժան-Ժակ Գրեսը: «Լիբերասիոն» թերթի տվյալներով, այս տարի ՊՀԾ-ի գործունեության համար անհրաժեշտ է ընդհանուր առմամբ 2,5 մլրդ եվրո, բայց ակնկալվում է ստանալ միայն 1,7 մլրդ: Կազմակերպության ղեկավարները միաժամանակ գոհունակությամբ նշում են, որ 2002 թ. ծրագրին օժանդակել են Օմանը, Հարավաֆրիկյան Հանրապետությունը, Ալժիրը, Քենիան, Պերուն. երկրներ, որոնք անցյալում գումարներ չէին հատկացրել: Սակայն նրանց համեստ, երբեմն էլ զուտ խորհրդանշական օգնությունը չի կարող փոխհատուցել ԱՄՆ-ի օգնության կրճատումը: Նույնիսկ Ֆրանսիան անցյալ տարվա համեմատությամբ կիսով չափ կրճատել է իր նվիրատվությունները եւ տարեսկզբից ՊՀԾ-ին հատկացրել է ընդամենը 14 մլն եվրո:

Այս ամենի հետեւանքով ԿԺԴՀ-ում ծերերի եւ դպրոցականների սննդի ծրագրերը չեղյալ են հայտարարվել: Ժան-Ժակ Գրեսի խոսքերով, երբեմնի 6 միլիոնի փոխարեն ներկայումս ԿԺԴՀ-ում պարենային օգնություն է ստանում 3,5 մլն մարդ: Աֆղանստանում օգնություն ստացողների թիվն 9-ից իջել է 6 միլիոնի: Աֆրիկայի հարավում, որտեղ սովն իր բարձրակետին է հասնելու 2003 թ. առաջին եռամսյակում, պարենի պաշարները քիչ են: Սպասվում է, որ այնտեղ սովյալների թիվը կհասնի 14 միլիոնի, այդ թվում 7 միլիոնը Զիմբաբվեում: Այդ տարածաշրջանում ԴԱՎ-ի լայն տարածումն առավել խոցելի է դարձնում բնակչությանը:

Աֆրիկյան Եղջյուրում սովյալների թիվը շուտով կարող է հասնել 11-14 միլիոնի: Մավրիտանիայում պարենավորման դժվարություններ են ծագել: Սենեգալում եւ Փղոսկրի Ափում վիճակն էլ ավելի վատ է: ՊՀԾ-ի անբավարար ֆինանսավորման հետեւանքով Անգոլայում սովը տեւական է դարձել:

Կենտրոնական Ամերիկայում շարունակվում է երաշտը, որի հետեւանքով կարող է առաջանալ մի նոր սովյալ շրջան: Միայն Ասիան օգնություն չի խնդրել ՊՀԾ-ից, չնայած ամռանը տեղի ունեցած աղետաբեր հեղեղումներին:

Աֆղանստանի 2001 թ. աշնանային ռմբակոծումներից հետո ԱՄՆ-ը եւ մյուս հարուստ պետություններն օգնեցին աֆղաններին, բայց հետո տիրեց անտարբերություն: Ծանր կացություն է նաեւ Պաղեստինյան ինքնավարության տարածքում, որտեղ 500 հազար անձանց օգնող ՊՀԾ-ն 2002 թ. մայիս-դեկտեմբեր ամիսների համար խնդրած 18 մլն եվրոյից միայն 3,7 միլիոնն է ստացել:

Պ. Ռ.

ՆԱՀԱՊԵՏԻ ԱՇՈՒՆԸ

Իտալական կինոյի համաշխարհային փառքը երկար տարիներ հենվում էր երեք հսկաների վրա, ինչպես առասպելական ատլանտներն էին իրենց ուսերին կրում երկնակամարը հին հույների դիցաբանական պատկերացումներում: Այդ հսկաներից երկուսը՝ Լուկինո Վիսկոնտին եւ Ֆեդերիկո Ֆելլինին, արդեն հեռացել են այն անհայտ երկիրը, «որի սահմանից, ինչպես Համլետի խոսքերով, ոչ մի ուղեւոր չի վերադառնում»: Վերջին նահապետը Իտալիայի երբեմնի կինոփառքը կազմող այս հրաշալի եռյակից Միքելանջելո Անտոնիոնին է, որը բոլորեց իր կյանքի 90 տարին: Վենետիկի 59-րդ միջազգային կինոփառատոնի շրջանակներում կազմակերպվել էր նրա բոլոր գործերի հետահայաց ցուցադրությունը, իսկ փառատոնի հանդիսավոր փակմանը մաեստրոյին հատուկ մրցանակ շնորհվեց՝ «ի նշան մեծության»:

Մարչելլո Մաստրոյաննին, ում բախտ է վիճակվել նկարահանվելու իր նշանավոր հայրենակիցներից երեքի ֆիլմերում էլ, նրանցից ամեն մեկին յուրովի է բնորոշել. «Ֆելլինին հիշեցնում էր այն տղային, որի հետ դպրոցում նստել ես նույն նստարանին, Վիսկոնտին ասես պրոֆեսոր լիներ, իսկ Անտոնիոնին նման է մեծ վիրաբույժի, որը կարող է կյանքդ փրկել, բայց դու նախընտրում ես չհիվանդանալ»:

Ճակատագրի դառը հեգնանքով, այդ մեծ վիրաբույժը 15 տարուց ավելի է արդեն, ինչ ինքը կարիք ունի բժշկման: Երբ 1995-ին Ամերիկյան կինոակադեմիան, վերջապես ուշքի գալով, որոշեց ծերացած վարպետին պատվել իր ոսկեզօծ արձանիկով, կիսով չափ կաթվածահար Անտոնիոնին, որ հայտնվեց բեմում կնոջ ուղեկցությամբ, ի վիճակի չէր նույնիսկ «Օսկարը» բռնել եւ հազիվ կարողացավ «շնորհակալություն» բառը թոթովել:

Կյանքի մայրամուտին կանգնած այդ մարդու անհաղորդ կերպարանքը՝ պերճափայլ ու վաղանցուկ աստղերով լեցուն հանդիսասրահում, թախծալի վերհուշ էր արթնացնում կինոյի ոսկեդարի մասին, երբ Անտոնիոնին, իրոք, իր ժամանակակցի հոգու ճգնաժամը մանրազնին քննող մեծ վիրաբույժի տպավորություն էր թողնում: 60-ականների առաջին կեսին ստեղծված նրա գործերը պատմում էին դարի հիվանդության՝ մարդկային կապերի խարխլման, անհաղորդակցության ու փոխադարձ օտարման, անհաղթահարելի մենության ու սիրո, փոխըմբռնման ապարդյուն ճիգերի մասին: Անտոնիոնիի հերոսները տոչորվում էին անպտուղ հարաբերությունների սառնաշնչում, այդ հերոսների զգացմունքները նման էին թոշնած ծաղիկների: Ներքին խռովքի ու հուսահատության մառախուղ ցոլքերով առկայծող այս մշուշային կինոաշխարհը, որի մարմին առած ոգին Մոնիկա Վիտտին էր, Անտոնիոնիին հռչակեց տասներորդ մուսայի փիլիսոփաներից մեկը, իսկ «Արկած», «Գիշեր», «Խավարում», «Կարմիր անապատ» ֆիլմերից կազմված քառերգությունը, մի շարք փառատոներում հեղինակին անվանի մրցանակներ շահելով, անցել է կինոարվեստի դասական էջերի կարգը: 1962-ին ֆրանսիացի քննադատ Անրի Մարտենը գրել է, թե «Անտոնիոնիի ստեղծագործությունը ժամանակակից կինոյի բուն էությունն է»: Իհարկե, այդ ստեղծագործությունը միայն անվերապահ հիացմունքի ու ներբողների տեղիք չի տվել: Անտոնիոնիի անվանի գործընկերը՝ սրալեզու Օրսոն Ուելսը, նրան խայթելու առիթը բաց չի թողել: «Ամերիկացի երիտասարդ քննադատների կարծիքով, նկատել է նա, մեր դարի մեծ հայտնագործություններից մեկն էլ այն է, որ ձանձրույթը հասցվել է արվեստի նյութի աստիճանի: Եթե դա այդպես է, հավատացնում է Ուելսը, ուրեմն Անտոնիոնին արժանի է ռահվիրա եւ նախահայր համարվելու»:

Ինչեւէ, Անտոնիոնիի դժվարամարս արվեստի մոլի հակառակորդներն անգամ անկարող էին ժխտել նրա ինքնօրինակ դեմքը: Բայց հասնելով վարպետության բարձրակետին՝ Անտոնիոնին իր հերոսների պես հայտնվել էր փակուղում, հանգել մի սահմանագծի, երբ անհրաժեշտ էր նոր հորիզոններ գտնել՝ սեփական արվեստի կույր հետեւորդը չդառնալու համար: 1964-ին նկարահանված «Կարմիր անապատում» Մոնիկա Վիտտիի նյարդագրգիռ հերոսուհու օտարվածությունն իր շրջապատից տրամաբանորեն հասել էր արդեն ծայրակետին՝ հոգեկան խանգարման: Սեփական կինոանցյալից ասես փախչելով՝ Անտոնիոնին նույնիսկ հեռացավ Իտալիայից: Հաջորդ ֆիլմը՝ «Բլոու ափ» կամ «Ֆոտոխոշորացում» վերնագրով, նա 1967-ին նկարահանեց Անգլիայում՝ իր ինքնամփոփ հերոսների ներաշխարհից դեմքը շրջելով դեպի իրական աշխարհ: Իսկ մեկ տարի ձգված ամերիկյան շրջագայությունից հետո ծնունդ առավ խռովաշունչ «Զաբրիսկի Փոյնթը», որին եւս վեց տարի անց հաջորդեց «Մասնագիտությունը՝ լրահաղորդ» ողբերգական ֆիլմը:

Բայց 80-ականներից Անտոնիոնին դատապարտվեց իր դափնիների վրա ննջելու՝ կինոյի այլ դասականների պես վերածվելով կենդանի հուշարձանի: Կաթվածը նրան վերջնականապես մատնեց պարապուրդի: Էնրիկա Ֆիկո Անտոնիոնին, որ 40 տարով երիտասարդ է ամուսնուց եւ 18 տարեկան էր, երբ հանդիպեց ռեժիսորին, կաթվածից հետո է ամուսնացել նրա հետ: Այդ ժամանակից ի վեր Էնրիկան գրել-կարդալու եւ խոսելու ընդունակությունից գրեթե զրկված Անտոնիոնիի աջ ձեռքն է, նրա ծայրն ու երկրորդ «ես»-ը: Տարիներ շարունակ այս եռանդուն տիկինը պայքարում էր, որպեսզի Անտոնիոնին որեւէ ֆիլմ նկարի Հոլիվուդում, բայց երբ հասկացավ, որ դա հնարավոր է միայն ամերիկյան աստղերի մասնակցության, մեծ գումարների դեպքում, իսկ կինոշուկան անողոք է եվրոպացի ռեժիսորի հանդեպ, ի վերջո, հրաժարվեց այդ մտքից: «Ինչ արած, պատմում է նա, սպասի՝ թող Աստված տնօրինի Միքելանջելոյի ճակատագիրը, բայց եթե որեւէ առաջարկ ստացվի, կընդունենք»:

Առաջարկն ստացվեց ֆրանսահայ կինոարտադրող Ստեֆան Չալգաջիեւից: 1995-ին էկրանավորվեցին Անտոնիոնիի խոհական ու թախծոտ նովելներից չորսը՝ «Ամպերից այն կողմ» ընդհանուր վերնագրի տակ: Ֆիլմի հերոսներին մարմնավորել է աստղերի մի ընտրանի՝ Ֆանի Արդանը, Սոֆի Մարսոն ու Ժան Ռենոն, Ինես Սաստրեն, Վենսան Պերեսն ու Իրեն Ժակոբը՝ ռեժիսորի սիրած դերասանուհին, որի անունը լսելիս ողբերգական դիմակի պես անհաղորդ նրա դեմքը, ասում են, մեկեն պայծառանում է: Մեկ-երկու դրվագում հայտնվում են նույնիսկ Մարչելլո Մաստրոյաննին եւ Ժաննա Մորոն՝ ասես ի հիշատակ Անտոնիոնիի լավագույն գործերից մեկի՝ «Գիշեր» ֆիլմի, որի գլխավոր դերակատարներն էին նրանք: Հեղինակի անունից հանդես եկող Ջոն Մալկովիչն էլ կարծես դարձել է Անտոնիոնիի փոխարինողն էկրանին: Իսկ նկարահանման հրապարակում այդ դերը բաժին է ընկել Վիմ Վենդերսին, որին կարելի է համարել եւ Անտոնիոնիի ժառանգորդը կինոյում: Կաթվածահար մաեստրոն Վենդերսին վստահել է իր օպերատոր Ռոբի Մյուլերի հետ նկարահանել ֆիլմի նախաբանն ու վերջաբանը եւ չորս սիրո պատմությունը կապող միջանկյալ դրվագները: Ինքը՝ Անտոնիոնին՝ իր գաղափարները տեղ հասցնելու մոլեգնությամբ լի, դիմում էր դիմախաղի օգնությանը, ուրվանկարներ անում, պակասը լրացնում այն հատուկենտ բառերով, որ ի վիճակի է արտասանել: «Վենդերսը կարծում էր, թե իրեն պահապան հրեշտակ են նշանակել, պատմում է Էնրիկան: Նա երկու ֆիլմ է նկարել հրեշտակների մասին, այնպես որ երեւի ընտրել է իր ճակատագիրը, բայց իրականում հայտնվեց դժոխքում»: Կինոնկարը մոնտաժելիս քմահաճ Անտոնիոնին այնպես կրճատեց Վենդերսի նկարահանած դրվագները, որտեղ «բազմադեմ» Մաստրոյաննին մի քանի դեր էր խաղում, որ նրանց մասնակցությունից միայն պատառիկներ մնացին: Իր հին «մեղսակցին»՝ «Գիշեր» ֆիլմի աստղին, Անտոնիոնին գրեթե լիովին դուրս թողեց, իսկ պահապան հրեշտակ Վենդերսի թեւերը անգթորեն կտրեց: Այս հարվածը Վենդերսը մեծահոգաբար ընդունեց եւ նույնիսկ հրապարակեց նկարահանումների ընթացքում գրած իր լայնածավալ օրագիրը՝ «Կյանքն Անտոնիոնիի հետ», թեեւ այդ կյանքն իր համար այնքան էլ քաղցր չէր եղել: «Միքելանջելոյի տարբերակն ամեն ինչ ասում է, հաստատեց Վենդերսը: Ի վերջո, դա նրա ֆիլմն է»: Իսկ ֆիլմն իսկապես Անտոնիոնիինն է, այնքան որ դրոշմված է նրա կինոաշխարհի կնիքով: Զգացմունքների ճգնաժամի, սիրո ու փոխըմբռնման ճիգերի ծանոթ մոտիվները վկայում են, որ տարիքն առած մաեստրոն մտադիր չէ հրաժարվել էքզիստենցիալիստական հովերով տարված կինոփիլիսոփայի տիեզերքից: Դեռ ավելին, այդ տիեզերքն այնքան թանկ է Անտոնիոնիի սրտին, որ թվում է, թե իր վերջին ֆիլմը նա նկարահանել է դա հաստատելու համար: Այլապես նման մտասեւեռումով չէր տարվի ինքնակրկնությամբ եւ սեփական գործերից արվող մեջբերումներով: Ֆանի Արդանը եւ ամերիկացի Փիթեր Ուելլերը դրվագներից մեկում նույնությամբ կրկնում են Մոնիկա Վիտտիին եւ Ալեն Դելոնին «Խավարում» ֆիլմի խորհրդանշական տեսարաններից մեկում, որտեղ նրանք համբուրվում են ապակե միջնորմի երկու կողմից: Իրականության խորհրդավոր պատկերը, որի խորքն անհնար է թափանցել, ուստիեւ մնում է պարտադրված խաղի կանոններն ընդունել կամ պատրանքի գերությունը Անտոնիոնիի նախորդ գործերից մեկի՝ «Բլոու ափի» վերջաբանում, ուր անգնդակ թենիս են խաղում, արդեն իսկ խտացված է տպավորիչ սիմվոլի աստիճանի: Մի խոսքով, «ամպերից այն կողմ» ամեն ինչ ընթանում է Անտոնիոնիի հուսակտուր ու կեղեքուն կինեմատոգրաֆի բոլոր կանոններով: Մաեստրոն առաջվա պես խիստ կասկածում է, թե երջանիկ ու անամպ սերը առհասարակ կարող է արվեստի նյութ դառնալ: Նա առաջվա պես համոզված է, որ արվեստի նյութը ի հայտ է գալիս, երբ սկիզբ է առնում սիրո ճգնաժամը: Զգացմունքների այդ ճգնաժամի, լիարժեք ապրումների անհնարինության մեջ է, ըստ Անտոնիոնիի, արտահայտվում մարդու կեցության դրամատիզմն այս աշխարհում: Նա սիրում է հիշեցնել հին հռոմեացի բանաստեղծ Լուկրեցիոսի խոսքերը, թե «աշխարհում ոչինչ այնպես չէ, ինչպես որ պիտի լիներ»: «Մասնագիտությունը՝ լրահաղորդ» ֆիլմի վերջաբանում Ջեք Նիքոլսոնի հերոսը պատմում է ի ծնե կույր մի մարդու մասին, որը 40 տարեկանում սկսում է տեսնել, եւ աշխարհը նրան այնքան նողկալի է պատկերանում, որ գերադասում է ինքնասպան լինել: Բայց աղետալիորեն անկատար այս աշխարհում Անտոնիոնին մնում է նրբաճաշակ էսթետ, որն օսկարուայլդյան պաշտամունք ունի գեղեցիկի հանդեպ:

Պլատոնը համարում էր, որ եթե արժե ինչ-որ բանի համար ապրել, ապա՝ հանուն գեղեցիկը տեսնելու: Այդ գեղեցիկը, ինչպես նկատել է Անտոնիոնիի արվեստի խելոք մեկնաբաններից մեկը, պարզապես նրան պետք է իբրեւ հույս:

Կադր «Կարմիր անապատ» ֆիլմից

Արժե դիտել

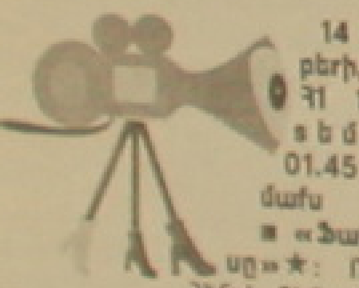

14 հոկտեմբերի, 01.30 Հ1 16 հոկտեմբերի, 01.45 Սինեմաքս

■ **«Ֆանատիկոսը»**★: Ռեժիսոր՝ Հենրի Բին: Դերերում. Ռոն Գոսլինգ, Բիլի Զեյն, Թերեզա Ռասել: ԱՄՆ, 2001:

Մոսկովյան կինոփառատոնի գլխավոր մրցանակը շահած այս ֆիլմը քննում է նեոնացիզմի եւ հրեատյացության հոգեբանական արմատները:

15 հոկտեմբերի, 24.00 Պրոմեթեւս

■ **«Վախի սենյակը»**★: Ռեժիսոր՝ Դեյվիդ Ֆինչեր: Դերերում. Ջոդի Ֆոսթեր, Ֆորեստ Ուայթեյքեր, Ջարեդ Լիթո: ԱՄՆ, 2002:

Մայր ու դուստր ստիպված են մուկնուկատու խաղալ այն կողոպտիչների հետ, որոնք ներխուժել են նրա տուն:

15 հոկտեմբերի, 01.30 Հ1 (48 դմ)

■ **«Գայթակղություն»**★: Ռեժիսոր՝ Մայքլ Քրիստոֆեր: Դերերում. Անտոնիո Բանդերաս, Անջելինա Ջոլի: ԱՄՆ, 2000:

Ճակատագրական սիրո ռոմանտիկ պատմություն, որ ծավալվում է անցյալ դարասկզբի Կուբայում:

18 հոկտեմբերի, 01.45 НТВ

■ **«Այդ ամբողջ թոհուբոհը»**★★: Ռեժիսոր՝ Բոբ Ֆոսի: Դերերում. Ռոյ Շայդեր, Ջեսիկա Լանգ, Անն Ռայնքինգ: ԱՄՆ, 1979:

«Ներկայացում ներկայացման մեջ»՝ Բրոդվեյի ռեժիսորի անդրկուլիսային կյանքի եւ ստեղծագործական որոնումների թեմայով (4 «Օսկար»):

19 հոկտեմբերի, 00.20 Հ1

■ **«Հարեւանուհին»**★★: Ռեժիսոր՝ Ֆրանսուա Տրյուֆո: Դերերում. Ժերար Դեպարդյո, Ֆանի Արդան: Ֆրանսիա, 1981:

Բեռնարի եւ Մաթիլդի հին սիրավեպը նրանց բաժանումից տասը տարի անց բորբոքվում է նոր ուժով:

19 հոկտեմբերի, 00.30 Արմեն-Ակոբ

■ **«Դաշնակահարուհին»**★★: Ռեժիսոր՝ Միխայել Հանեքե: Դերերում. Իզաբել Յուպեր, Բենուա Մաժիմել, Աննի Ժիրարդո: Ավստրիա - Ֆրանսիա, 2001:

Վիեննայի երաժշտանոցի պրոֆեսոր Էրիկա Կոհուտի խեղված ներաշխարհում Շուբերտի աստվածային երաժշտությունը համատեղվում է պաթոլոգիայի հետ: Ֆիլմը Կաննի փառատոնում նվաճել է ժյուրիի Մեծ մրցանակը, ինչպես նաեւ՝ մրցանակներ բերել գլխավոր դերակատարներին:

20 հոկտեմբերի, 23.20 Արմեն-Ակոբ

■ **«Կաբարե»**★★★: Ռեժիսոր՝ Բոբ Ֆոսի: Դերերում. Լայզա Մինելլի, Մայքլ Յորք, Հելմուտ Գրիմ: ԱՄՆ, 1972:

8 «Օսկարի» արժանացած մյուզիքլ՝ լավագույններից մեկը կինոյի պատմության մեջ:

20 հոկտեմբերի, 23.30 Հ1

■ **«Սիրեցյալները»**★★: Ռեժիսոր՝ Ժան-Մարկ Բար: Դերերում. Էլոդի Բուշե, Սերգեյ Տրիֆունովիչ: Ֆրանսիա, 1999:

Ֆրանսուհի Ժաննայի սերը մթագնում է այն հանգամանքը, որ նրա սիրեցյալը՝ սերբ Դրագանը, անլեգալ վտարանդի է Փարիզում:

20 հոկտեմբերի, 23.30 Սինեմաքս

■ **«Կեցության անտանելի թեթեւությունը»**★★: Ռեժիսոր՝ Ֆիլիպ Քաուֆման: Դերերում. Դանիել Դեյ Լուիս, Ժյուլիետ Բինոշ, Լենա Ոլին, Էրլանդ Յոզեֆսոն: ԱՄՆ, 1988:

Մ. Կունդերայի համանուն վեպի էկրանացման մեջ սիրային մելոդրաման միահյուսված է 1968-ի վավերական դեպքերի հետ, երբ «Պրահայի գարունը» ճզմվեց Չեխոսլովակիա ներխուժած խորհրդային տանկերի անվաթրթուրների տակ:

ՄՈՆԻԿԱ ՎԻՏՏԻՆ՝ ԱՆՏՈՆԻՈՆԻԻ ՄԱՍԻՆ

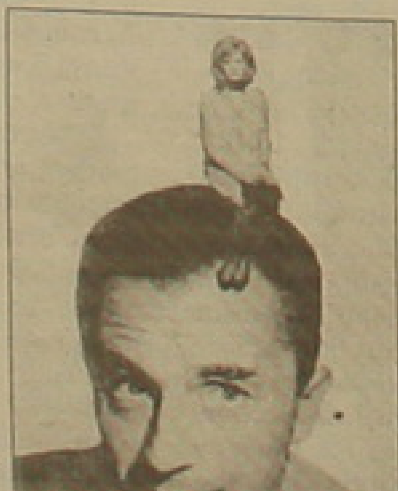

...նեմ, որ Անտոնիոնիի շնորհիվ դարձա խելամիտ ու զգայուն: Ես արդեն լավ դերասանուհի էի, իսկ նրա ձեռքի տակ դարձա իսկական դերասանուհի: Անտոնիոնին բավական տարեց էր ինձնից եւ օգնեց, որ հավատով լցվեմ ինքս իմ հանդեպ, հասկանամ ինձ: Դրա փոխարեն ես նրան զվարճացնում էի: Միքելանջելոն ծիծաղից ուշաթափվում էր իմ կողքին: Երբ լուրջ բաներից էինք խոսում, նա խնդրում էր. «Մոնիկա, հեգնանքիդ դիմակը դիր»:

Այն, ինչ կատարվում էր նկարահանման հրապարակում, երբեմն կարծես ֆիլմ լիներ ֆիլմի մեջ. Նա իմ եղբայրն էր, իմ տղամարդը, հայրս, ընկերս: Նա ամեն ինչ էր ինձ համար: Երբ մենք հանդիպեցինք, ես թատերական փորձ ունեի, դերասանական անհատականություն: Բայց միշտ խոսում... Նույնիսկ ավելի հետաքրքիր էր, հուզիչ, քան էկրանային պատմությունը:

Մենք չամուսնացանք, որովհետեւ ես ծեսերի կողմնակից չեմ: Մեր կապը սերտ էր՝ հենված բարեկամության ու համատեղ աշխատանքի վրա: Ամեն ամուսնություն չէ, որ կարող է դա երաշխավորել:

Հետաքրքրական է, որ հենց ես ոգեշնչեցի Անտոնիոնիին ստեղծելու այն, ինչ կոչում են օտարման կինո, մի բան, որ հակասում է իմ էությանը. ես այնքա՜ն կապված եմ ամեն ինչին, երբեմն ինձ պատկերացնում եմ շրջապատիս մի մասնիկը... Ի՞նչ օտարում:

Էջը պատրաստեց՝
ԶԱՎԵՆ ԲՈՅԱՋՅԱՆԸ

Մարզական

Վաղվա օրվա մտահոգությամբ

Հանդիպում բռնցքամարտի մասնագետների հետ

Միջազգային տարբեր մրցասպարեզներում բազում հաջողությունների հասած, հարուստ ավանդույթներ ունեցող հայկական բռնցքամարտը վերջին տարիներին, ցավոք, հետընթաց է ապրում: Ստեղծված տխուր իրավիճակի բարելավմանը չնպաստեց նաեւ մարզաձեւի ազգային հավաքականի գլխավոր մարզիչների հաճախակի փոփոխությունը (Ռաֆայել Մեհրաբյան, Արմեն Անտոնյան, Ալեքսանդր Սարգսյան, Իսրայել Հակոբկոխյան, Դավիթ Թորոսյան): Որո՞նք են հայկական բռնցքամարտի վերջին շրջանի անհաջողությունների հիմնական պատճառները, ինչպիսի՞ քայլեր պետք է ձեռնարկվեն մարզաձեւը հանրապետությունում զարգացման իր նախկին մակարդակին հասցնելու, բարի ավանդույթները վերականգնելու համար: Այս եւ նմանատիպ հարցերի պատասխանները ստանալու նպատակ էր հետապնդում երեկ օլիմպիական հերթափոխի հանրապետական ուսումնարանում մարզական լրագրողների ֆեդերացիայի կազմակերպած հանդիպումը բռնցքամարտի հանրապետական ֆեդերացիայի ղեկավարության, մարզաձեւի մասնագետների հետ, որոնք տվեցին իրավիճակի սթափ գնահատականը եւ մարզաձեւը ճգնաժամից դուրս բերելու՝ ուղիներ նշեցին: Լրագրողների հետ հանդիպմանը ներկա էին բռնցքամարտի հանրապետական ֆեդերացիայի փոխնախագահ, օլիմպիական հերթափոխի հանրապետական ուսումնարանի տնօրեն Դերենիկ Գաբրիելյանը, նրա տեղակալներ Վազգեն Բադալյանը, Նշան Մունչյանը, գործադիր տնօրեն Լեւոն Հովհաննիսյանը, գործկոմի անդամներ Մեխակ Ղազարյանը, Սուրեն Ղազարյանը, Ալեքսանդր Սարգսյանը, Դերենիկ Ոսկանյանը, Սեյրան Ղամբարյանը, հավաքականի գլխավոր մարզիչ Ռաֆայել Մեհրաբյանը, մարզադպրոցների տնօրեններ, մարզերի ներկայացուցիչներ, մարզաձեւի մասնագետներ: Հնչեցին տարբեր ելույթներ, որոնց հեղինակներն իրենց մտահոգությունն արտահայտեցին ստեղծված իրավիճակի, մարզաձեւի ճակատագրի առնչությամբ: Իսկապես, որո՞նք են նահանջի պատճառները: Առաջին հերթին դա կադրային ոչ ճիշտ քաղաքականությունն է հավաքականի գլխավոր մարզչի նշանակման հարցում, որը հատկապես վառ արտահայտվեց Դավիթ Թորոսյանի պարագայում: Ըստ Դերենիկ Գաբրիելյանի, նրա նշանակումը հավաքականի գլխավոր մարզչի պաշտոնում կատարվել է առանց ֆեդերացիայի անդամների կարծիքը հարցնելու, որի հետեւանքով բռնցքամարտի մի շարք հայտնի մասնագետներ մի կողմ քաշվեցին, խզվեց կապը մարզերի, բռնցքամարտիկների անձնական մարզիչների հետ: Ցավոք, գլխավոր մարզիչը չկարողացավ ստեղծել իր թիմը, իր շուրջը համախմբել համախոհներին, հաշվի չէր առնում մասնագետների կարծիքները: Արդյունքում մեր բռնցքամարտիկներն անհաջողության մատնվեցին միջազգային մրցասպարեզներում: Ելույթ ունեցողները նշեցին, որ հավաքականի մարզիչը պետք է համագործակցի բռնցքամարտիկների անձնական մարզիչների հետ եւ միայն համատեղ աշխատանքը կարող է ցանկալի արդյունք տալ: Առաջարկություն եղավ, որ ազգային հավաքականի գլխավոր մարզչի հետ մեկտեղ հաստիքով աշխատեն նաեւ պատանեկան եւ երիտասարդական հավաքականների գլխավոր մարզիչները, որպեսզի պատասխանատվություն զգան կատարած աշխատանքի համար:

Հետընթացի պատճառներից մեկն էլ մարզադպրոցներում տարվող աշխատանքների ցածր արդյունավետությունն է, որը պայմանավորված է սոցիալ-տնտեսական ծանր պայմաններով, մարզիչների նյութական վատ ապահովվածությամբ: Ցայտուն մի օրինակ. վերջին 10 տարիներին ֆիզկուլտուրայի ինստիտուտի ոչ մի շրջանավարտ չի համալրել բռնցքամարտի մարզադպրոցների աշխատակիցների շարքերը: Բոլոր ելույթ ունեցողներն էլ միանշանակ այն կարծիքին էին, որ հարկավոր է դասեր քաղել անցյալում թույլ տված սխալներից եւ միահամուռ ուժերով մարզաձեւը դուրս բերել ճգնաժամային վիճակից: Ուրախությամբ նշվեց, որ Հայաստանի ազգային հավաքականի ղեկը վեցամյա ընդմիջումից հետո կրկին վստահվել է Հունաստանից հայրենիք վերադարձած մարզաձեւի մեր անվանի մասնագետներից մեկին՝ ԽՍՀՄ եւ ՀՀ վաստակավոր մարզիչ Ռաֆայել Մեհրաբյանին, որի հետ մեծ հույսեր են կապում: Հավաքականի նորընտիր մարզիչը ներկաներին ծանոթացրեց առաջիկա ծրագրերին՝ հատուկ շեշտելով, որ միայն բոլորի համատեղ ջանքերով, բոլոր մարզիչների ու մասնագետների հետ համագործակցելով է հնարավոր շտկել իրավիճակը եւ հաջողություններ ակնկալել: Նա խոստացավ հավաքականում ընդգրկել այն բոլոր մարզիչներին, որոնց սաները կլինեն ազգային թիմի կազմում: Շուտով նախատեսվում է անցկացնել ընտրական մրցաշար հավաքականի անդամներին ընտրելու նպատակով:

Առջեւում Աթենքում կայանալիք օլիմպիական խաղերն են: Չնայած ժամանակի սղությանը, մասնագետները համոզված են, որ աշխատանքների ճիշտ կազմակերպման դեպքում հնարավոր է պատշաճ մակարդակով ներկայանալ 2004 թ. մարզական գլխավոր միջոցառմանը:

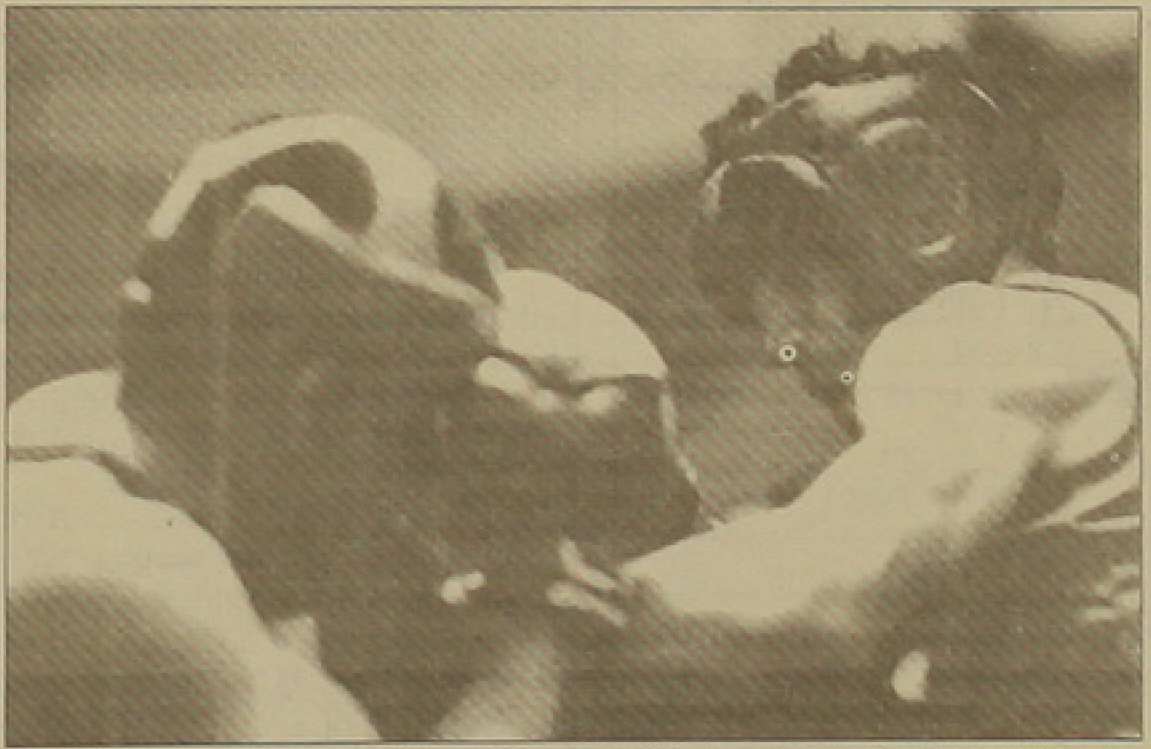

ՖՈՒՏԲՈԼ

Խաղադաշտ դուրս կգան լրագրողները

Հոկտեմբերի 18-ին Երեւանում կմեկնարկի ֆուտբոլի միջազգային 4-րդ մրցաշարն ԱՊՀ երկրների լրագրողների թիմերի միջեւ: Մրցաշարի կազմակերպիչը Երեւանում արտասահմանյան թղթակիցների ասոցիացիան է՝ ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի աջակցությամբ եւ հովանավորությամբ: Մրցաշարի կազմակերպմանն իրենց աջակցությունը կցուցաբերեն նաեւ Հայաստանի կառավարությունը, ֆուտբոլի ֆեդերացիան եւ ամերիկյան ProMedia կազմակերպությունը: Ռուսական կողմից մրցաշարի կազմակերպմանը կմասնակցեն ՌԴ մարզական լրագրողների ֆեդերացիան, ֆուտբոլային միությունը եւ «Ֆուտբոլմարկետ» կազմակերպությունը: Մրցաշարի ինֆորմացիոն հովանավորներն են Հայաստանի հանրային հեռուստատեսությունն ու ռադիոն: Հանդիպումները կանցկացվեն «Հանրապետական» մարզադաշտում: Բացի մարզական միջոցառումներից, նախատեսված է պատվիրակությունների ղեկավարների եւ գլխավոր խմբագիրների ընդունելություն երկրի նախագահի մոտ, կլոր սեղանի անցկացում, էքսկուրսիա Երեւանի կոնյակի գործարան, պարգեւատրման արարողություն եւ ճաշկերույթ: Նախատեսվում է, որ մրցաշարին կմասնակցեն «Սպորտ-էքսպրես», «Սովետսկի սպորտ» թերթերի թիմերը, Բելառուսի, Ուկրաինայի, Ղազախստանի, Հայաստանի, Վոլգոգրադի եւ «Օստանկինոյի» լրագրողների հավաքականները:·

Հոկտեմբերի 19-ին Աբովյանի «Կոտայք» մարզադաշտում ժամը 15-ին կանցկացվի ֆուտբոլային յուրօրինակ մրցախաղ ԱՊՀ երկրների լրագրողների հավաքականի եւ Հայաստանի կառավարության ու Ազգային ժողովի թիմի միջեւ:

Հիշեցնենք, որ լրագրողների թիմերի միջեւ առաջին մրցաշարն անցկացվել է 1999 թ. Սանկտ Պետերբուրգում, նահանգապետ Վլադիմիր Յակովլեւի հովանու ներքո: Հաջորդ տարի թիմերը հանդես են եկել Բաքվում, իսկ անցյալ տարի Քիշնեւում անցկացված մրցաշարում Հայաստանի հավաքականը գրավել էր պատվավոր 3-րդ տեղը:

ՏԻԳՐԱՆ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ
Արտասահմանյան թղթակիցների ասոցիացիայի նախագահ

Տրեզեգեի վերադարձը հավաքական հետաձգվում է

Իտալական «Յուվենտուսի» հարձակվող Դավիթ Տրեզեգեն հետաձգել է իր վերադարձը Ֆրանսիայի ազգային հավաքական, որին օրերս ընտրական երկու մրցախաղեր են սպասում: Պատճառը վնասվածքի հետեւանքով ոչ լավագույն մարզավիճակն է: Տրեզեգեն նշել է, որ եթե ինքը խաղում է հավաքականում, ապա պետք է լավագույն խաղը ցուցադրի: Սակայն մինչեւ ընտրական հանդիպումները քիչ ժամանակ է մնացել, եւ Տրեզեգեն հնարավորություն չունի շտկել իր մարզավիճակը:

Հիշեցնենք, որ Իտալիայի նախորդ առաջնության լավագույն ռմբարկուն հուլիսին ծնկի վնասվածք էր ստացել եւ միայն վերջերս է խաղադաշտ վերադարձել: Չեմպիոնների լիգայի մրցաշարում նա խաղավարտից 20 րոպե առաջ խաղադաշտ մտավ Կիեւի «Դինամոյի» հետ խաղում:

Էջեւիթն առատաձեռն գտնվեց

Թուրքիայի իշխանությունները երկրի ֆուտբոլի հավաքականին բառիս բուն իմաստով ոսկեզօծեցին: Ֆուտբոլի աշխարհի առաջնությունում մրցանակային 3-րդ տեղը գրավելու համար Թուրքիայի նախագահ Բյուլենթ Էջեւիթը հավաքականի գլխավոր մարզիչ Շենոլ Գյունեշին պարգեւատրել է 600 ոսկեդրամով, որը համարժեք է 42 հազար դոլարի: Նրա օգնականները ստացել են 150-ական ոսկեդրամ, իսկ 23 ֆուտբոլիստներից յուրաքանչյուրը՝ 300-ական: Եթե հաշվի առնենք, որ Թուրքիայի քաղաքացիների միջին տարեկան եկամուտը չի գերազանցում 2000 դոլարը, ապա կարելի է համարել, որ հավաքականի մարզիչներն ու ֆուտբոլիստները երկրի ամենահարուստ մարդկանցից են:

Տիգանային նոր պայմանագիր կառաջարկվի

Անգլիական «Ֆուլհեմ» ակումբի ղեկավարությունը մտադիր է թիմի գլխավոր մարզիչ, ֆրանսիացի Ժան Տիգանային նոր պայմանագիր առաջարկել: Ընթացիկ մրցաշրջանում լոնդոնյան ակումբը բավական հաջող է հանդես գալիս՝ հանգրվանելով իր համար բարձր՝ 5-րդ հորիզոնականում: Պաշտոնական մրցումներում վերջին 14 խաղերում «Ֆուլհեմն» ընդամենը մեկ պարտություն է կրել: Բացի այդ, թիմը հաջող հանդես գալով Ինտերտոտոյի գավաթի խաղարկությունում, իրավունք ստացավ մասնակցելու ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի մրցաշարին, որի մեկնարկում մրցակցի դաշտում 1-0 հաշվով հաղթեց խորվաթական «Հայդուկին»: Այս ամենն, իհարկե, Տիգանայի մարզչական բեղմնավոր աշխատանքի արդյունք է: Ակումբի հետ նրա կնքած եռամյա պայմանագրի ժամկետը լրանում է 2003 թ. ամռանը եւ թիմի ղեկավարությունը ծրագրել էր Տիգանայի հետ բանակցություններ սկսել հունվարից ոչ շուտ: Սակայն հաջող մրցելույթները ծրագրում փոփոխություններ մտցրեցին:

Եվրոպայում կփոթորկվեն ֆուտբոլային կրքերը

Այսօր Եվրոպայում կրկին կփոթորկվեն ֆուտբոլային կրքերը: Ֆուտբոլի Եվրոպայի առաջնության ընտրական 10 խմբերում կկայանան 2-րդ տուրի հանդիպումները: Հայ ֆուտբոլասերների ուշադրության կենտրոնում, անշուշտ, առաջին հերթին ընտրական 6-րդ խմբում Հայաստանի հավաքականի մրցակիցների մասնակցությամբ հանդիպումները կլինեն: Խմբի առաջատար Իսպանիայի ընտրանին կհյուրընկալի Հյուսիսային Իռլանդիայի հավաքականին, իսկ Կիեւում կմրցեն Ուկրաինայի եւ Հունաստանի ֆուտբոլիստները: Վերջիններիս հետ չորս օր անց հանդիպելու է Հայաստանի հավաքականը, այնպես որ կիեւյան մրցախաղի արդյունքը կարող է իր կնիքը թողնել Աթենքում կայանալիք խաղի ընթացքի վրա: Ուկրաինացիների կազմում այս անգամ էլ կբացակայի Անդրեյ Շեւչենկոն, որին «Միլանի» ղեկավարությունը թույլ չտվեց նույնիսկ մասնակցելու հավաքականի ուսումնամարզական հավաքին՝ պատճառաբանելով, որ նա դեռեւս լրիվ չի ապաքինվել: Վնասվածքներ ունեն նաեւ Յուրի Դմիտրուլինը, Սերգեյ Կոնովալովը եւ Վիկտոր Սկրիպնիկը: Ընդհանրապես, ֆուտբոլիստների վնասվածքները հիմնախնդիրներ են առաջացրել մի շարք երկրների հավաքականների մարզիչների համար՝ օպտիմալ կազմի ընտրության հարցում: Այսպես, Սլովենիայի հավաքականի հետ խաղին վնասվածքի պատճառով չի կարող մասնակցել Ֆրանսիայի հավաքականի հարձակվող Քրիստոֆ Դյուգարին: Այդ հանդիպումը մեծ հետաքրքրություն է ներկայացնում, քանի որ մրցում են 1-ին խմբի առաջատարները: Հիշեցնենք, որ ֆրանսիացիները մեկնարկային խաղում հյուրընկալվելիս հաղթել էին Կիպրոսի ընտրանուն (2-1), իսկ Սլովենիայի հավաքականը սեփական դաշտում պարտության էր մատնել Մալթայի ֆուտբոլիստներին (3-0):

Դժվարին կացության մեջ է հայտնվել Անգլիայի հավաքականը, որը Սլովակիայի ընտրանու հետ հանդիպումով սկսում է իր ելույթները Եվրո-2004-ի մրցաշարում: Անգլիացիները ստիպված կլինեն խաղալ առանց կենտրոնական պաշտպաններ Ռիո Ֆերդինանդի եւ Սոլ Կեմպբելի: Առաջինը պետք է ծնկի վիրահատման ենթարկվի, իսկ երկրորդին ստամոքսի խոցն է անհանգստացնում: Հավաքականի գլխավոր մարզիչ Սվեն-Գորան Էրիկսոնը հայտարարել է, որ ֆուտբոլիստների առողջությունը չի վտանգի եւ նրանց փոխարեն խաղադաշտ դուրս կբերի «Միդլսբրոյի» պաշտպանական երկյակին՝ Հարետ Սաութհեյթին եւ Հուգո Էխիոգային, մանավանդ որ ընթացիկ մրցաշրջանում նրանք հուսալիորեն են պաշտպանում թիմի դարպասը:

Իտալիայի հավաքականի համար էլ մեծ կորուստ է «Ռոմայի» առաջատար Ֆրանչեսկո Տոտիի բացակայությունը: Ճիշտ է, Ջովանի Տրապատոնին նրան ընդգրկել էր հավաքականի կազմում, սակայն «Ուդինեզեի» հետ խաղում ստացած վնասվածքն իրեն զգացնել տվեց եւ Տոտին ստիպված էր հեռանալ հավաքականի ճամբարից: Գերմանիայի հավաքականի կազմում կբացակայեն առաջատար խաղացողներ Միխայել Բալլակն ու Քրիստոֆ Մեցելդերը: Իսկ ահա, Հոլանդիայի հավաքականում երկար ընդմիջումից հետո կրկին հանդես կգա Կլարենս Չեեդորֆը, որին հավաքականի նոր գլխավոր մարզիչ Դիկ Ադվոկատը հրավիրել է մասնակցելու հոկտեմբերի 16-ին Ավստրիայում կայանալիք հանդիպմանը:

Եվ այսպես, այսօր եվրոպական 20 երկրներում տեղի կունենան ընտրական մրցաշարի 2-րդ տուրի հանդիպումները: Ահա մրցող զույգերը.

1-ին խումբ
Ֆրանսիա–Սլովենիա
Մալթա–Իսրայել
2-րդ խումբ
Դանիա–Լյուքսեմբուրգ
Ռումինիա–Նորվեգիա
3-րդ խումբ
Մոլդովա–Չեխիա
Բելառուս–Ավստրիա
4-րդ խումբ
Շվեդիա–Հունգարիա
Լեհաստան–Լատվիա
5-րդ խումբ
Լիտվա–Ֆարերներ
Իսլանդիա–Շոտլանդիա
6-րդ խումբ
Իսպանիա–Հս. Իռլանդիա
Ուկրաինա–Հունաստան
7-րդ խումբ
Սլովակիա–Անգլիա
Մակեդոնիա–Թուրքիա
8-րդ խումբ
Անդորրա–Բելգիա
Բուլղարիա–Խորվաթիա
9-րդ խումբ
Իտալիա–Հարավսլավիա
Ֆինլանդիա–Ադրբեջան
10-րդ խումբ
Վրաստան–Ռուսաստան
Ալբանիա–Շվեյցարիա

Էջը պատրաստեց
ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

☎ 529353 ԱՆՎՃԱՐ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- Վաճառվում է 3 սենյականոց բնակարան Դ/Ա Բ-2 թաղամասում, փ. Ա. Բաբաջանյան 105 շենք, 4-րդ հարկ: Բնակարանը վերանորոգված, կահավորված է նոր կահույքով եւ բնակեցված չէ: Հեռ. 77-22-86:
- **Փնտրում եմ աշխատանք**, ավարտել եմ Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի բիզնեսի եւ կառավարման ողրույթը մասնագիտությամբ ֆինանսների եւ հաշվապահության մենեջեր, 28 տարեկան: Նաիրա: Հեռ. 52 93 53:
- **Վաճառում եմ** Րաֆֆու երկերի ժողովածու եւ Սարոյի ֆիզիոլոգիա (Քարակիրի): Հեռ. 72 97 64:
- **Վաճառվում է** «Պենսիոն-2» 200 համակարգիչ սիրով եւ մոնիտորով գինը 250 ԱՄՆ դոլար: Հեռ. 263-261:
- **Վաճառվում է** 2 սենյականոց բնակարան Տոլոմանյանի 37/41: Հեռ. 25 12 96: Գայանե, զանգահարել մինչեւ 17:30:
- **Վաճառվում է** 2 սենյականոց բնակարան Նորքի 5-րդ զանգվածում, Միկոյան 17 փ. 4/4 հարկում, 78 ք.մ մակերեսով: Հեռ. (09) 40 32 19, 640088:
- **Վաճառվում է** 1988 թ. արտադրության «ՎԱԶ-2410», լյուկս սալոն, նորմալ վիճակում, գույնը փիրուզի: Հեռ. 537716:
- **Վաճառվում է** 2 հաս 3 սենյականոց բնակարան առանձին մուտքով, ընդ. տարածը 200 ք.մ եւ 2 տեղանոց ավտոտնակ: Հասցեն Մաշտոցի 39/12, բն. 24 եւ 24ա: Հեռ. 55 71 86:
- **Կատարում եմ հայերենից անգլերեն** եւ հակառակ թարգմանություններ: Հեռ. 65 37 73, 9:00-17:00, 42-31-22, 17:00-ից, Արմինե:
- **Տրվում է վարձով** 1 սենյականոց բնակարան «Արմենիա» հյուրանոցի հետեւամասում, կապիտալ վերանորոգված, կահավորված: Հեռ. 533607, մինչեւ 21:00:
- **Վաճառվում է** 2 փայտե մահճակալ, ներքնակով: Հեռ. 242084:
- **Տրվում է վարձով** ստորգետնյա ավտոտնակ 2 մեքենայի համար: Հեռ. 53-31-28, էմմային:
- **Վաճառվում է** հոլանդական աղյուսե տուփական բարձր.որակի, սպիտակ գույնի: Զանգահարել 53-31-28, էմմային:

Լուծարվում է

«Գիսավոր» ՍՊԸ-ն գրանցված Երեւանի Երևանի տեսչությունում, գրանցման վկայական N 040938 278.110.02408 ծեռնարկության կոդը 37410560: Պարտատերերը 2 ամսվա ընթացքում դիմեն լուծարման հանձնաժողով:

Ազգ

Գործարարության աջակցության ծրագիր

«Ազգ» օրաթերթը եւ Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցությունը համատեղ ներկայացնում են Հայաստանի գործարարներին անվճար աջակցման ծրագիր:

Եթե դուք սեփականատեր եք կամ ունեք որեւէ բիզնես-առաջարկներ, սակայն Ձեզ հարկավոր են նոր գործընկերներ, ներդնողներ, խորհրդատուներ սեփական գործը զարգացնելու համար, ապա «Ազգ» օրաթերթի ինտերնետ տարբերակի բազմահազար ընթերցողներին, 70-ից ավելի երկրներում կներկայացնենք Ձեր բիզնես-առաջարկները, որոնք հարկավոր է ուղարկել Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության կենտրոնական գրասենյակ Երեւան, Կորյունի 19ա, 3-րդ հարկ, կամ «Ազգ» օրաթերթի խմբագրատուն Երեւան, Հանրապետության 47, 3-րդ հարկ, տնօրինությանը: ՀՀ-ի մարզերի գործարարները կարող են դիմել ՀՌԱԿ տեղական կառույցներին.

ՇԻՐԱԿԻ ՄԱՐԶ		
ք. Գյումրի	Փիլոյան Անտոն	041-3-05-76 2-36-28
	Գրիգորյան Նորիկ	3-28-57
ք. Արթիկ	Պետոյան Սերոժան	0-44 5-24-85, 5-44-00 բն.
ԿՈՏԱՅՔԻ ՄԱՐԶ		
ք. Եղվարդ «Նաիրի»	Կարապետյան Հրաչյա	57-51-94
ք. Հրազդան	Մարգարյան Կարեն	0-23 2-33-66 բն. 6-32-61 գր.
գ. Արամուս	Ստեփանյան Հրահաս	09-41-75-41
ք. Չարենցավան «Չարենցավան-1»	Ուղումյան Աշոտ	026-4-23-93
«Չարենցավան-2»	Աղասյան Վլադիսլավ	026-4-26-14
ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶ		
ք. Գորիս	Ստեփանյան Էդիկ	084-2-05-25 բն.
ք. Սիսիան	Ավագյան Լեւոն	0-830 43-26 բն., 27-72 գր.
ք. Կապան	Հարությունյան Նորայր	085 6-37-81, 6-84-23, 6-48-43
ԼՈՌՈՒ ՄԱՐԶ		
ք. Վանաձոր	Հարոյան Ֆերդինանդ	051-5-97-57 բն., 4-29-67 գր.
ք. Ալավերդի	Թովմասյան Արա	053-2-24-69, 2-32-01
ք. Ստեփանավան	Մարտիրոսյան Վոլոդյա	056-2-21-39, 2-26-30 բն.
գ. Տաշիր	Պետրոսյան Արշակ	0-54 2-22-11
ՎԱՅՈՑ ՁՈՐԻ ՄԱՐԶ		
գ. Մալիշկա	Մարգարյան Արմեն	081-95-820
ԱՐՄԱՎԻՐԻ ՄԱՐԶ		
ք. Արմավիր	Արշակյան Գրիշա	037-6-20-41, 5-06-77
ք. Մեծամոր	Եղիշյան Արսեն	037-3-37-57 բն. 3-25-08 գր.
ՏԱՎՈՒՇԻ ՄԱՐԶ		
ք. Իջեւան	Հակոբջանյան Հովիկ	063-3-42-72 բն., 3-61-77, 3-54-22 գր.
ք. Նոյեմբերյան	Մարգարյան Միսակ	066-2-23-04
ք. Դիլիջան	Եսայան Էլֆիկ	0-68-55-35, 26-02
գ. Կողբ	Անանյան Սեդրակ	6-21-23, 6-24-67
ԱՐԱՐԱՏԻ ՄԱՐԶ		
	Մինասյան Սամվել	9-36-36 բն.
	Արման	035-2-05-77, 2-45-11
ԱՐԱԳԱԾՈՏՆԻ ՄԱՐԶ		
ք. Աշտարակ	Գեւորգյան Հայրենուհի	032-3-64-75
ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶ		
ք. Սեւան	Խալաֆյան Նորիկ	061-2-32-72

Ուշադրություն

Բիզնես-առաջարկները հարկավոր է ներկայացնել անգլերեն լեզվով, 2-3 կոմպյուտերային էջերի սահմաններում, դիսկետով:

☎ 52 93 53

Ներկայացրեք աշխարհին Ձեր հնարավորությունները
Մե՛ր միջոցով

ՆՈՐԱՐԱՐ ՓՈՐՁԱՌԱԿԱՆ ԱՐՎԵՍՏԻ ԿԵՆՏՐՈՆ
ՆՓԱԿ

ՄՐՑՈՒՅԹԻ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

2003 թվին կայանալիք Վենետիկի 50-րդ արվեստի «Բիենալե»-ում Հայաստանի տաղավարի աշխատանքների ընտրության համար կազմակերպվում է նորարարական արվեստի ցուցահանդես-մրցույթ:

Մրցույթի պայմանների համար խնդրվում է դիմել հետեւյալ հասցեով՝

ՆՓԱԿ, Երեւան, Փավստոս Բուզանդի 1/3
հեռախոսներ՝ 56.82.25 եւ 56.83.25, ֆաքս 56.73.28
էլ. փոստ accea@netsys.am
Ցուցահանդեսը բացվելու է դեկտ. 16, 2002 թ.
Գրանցման ժամկետը՝ նոյեմ. 31, 2002 թ.
Աշխատանքների հանձնման ժամկետը՝ դեկտ. 10, 2002 թ.

ProMedia
Ի ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ ԸՆՏՐՈՂՆԵՐԻ

IREX/ProMedia Armenia-ն ԱՄՆ Միջազգային Զարգացման Գործակալության աջակցությամբ հոկտեմբերի 8-ին լույս է ընծայել տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրություններին նվիրված ներդիր, որի մեջ օգտագործվել են տվյալներ այդ օրվա դրությամբ:

ՀՀ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի տրամադրած տվյալների համաձայն, հոկտեմբերի 20-ին հանրապետության 654 համայնքներում կընտրվեն համայնքի ղեկավարներ, իսկ 645-ում՝ ավագանու անդամներ: Համայնքի ղեկավարի թափուր տեղերին ընդհանուր առմամբ հավակնում է 1373 թեկնածու:

Երեւանում թափուր 5 տեղի համար գրանցվել է 20 թեկնածու, Շիրակի մարզում 88 թափուր տեղի համար՝ 182, Սյունիքում 72 տեղի համար՝ 158, Լոռվա մարզում 86 տեղի համար՝ 162 թեկնածու:

ԿԸՀ 12/2Ա 11.09.2002 թ. որոշման համաձայն, համայնքի ղեկավարների եւ ավագանու անդամների համար բարձրագույն կամ միջնակարգ մասնագիտական կրթությունը պարտադիր նախապայման չէ:

Ի գիտություն ընտրողների, ԿԸՀ 29.05.2002 թ. որոշման համաձայն (արձանագրություն 3.3), վավերական է ճանաչվում, եթե միատեսակ (V) նշումը հաստ է խառանկյան եզրագծը:

Եվ վերջապես, ԿԸՀ տրամադրած տվյալների համաձայն, Հայաստանի Հանրապետության անձնագիր ունեցողների թիվը գերազանցում է ընակչության 90%-ը: Ներկայում նշված 60%-ի փոխարեն: Այն խաղաղացիները, ովքեր չեն հասցրել փոխանակել անձնագրերը, ընտրություններին կարող են մասնակցել խորհրդային անձնագրերով:

IREX/ ProMedia-ն իր երախտագիտությունն է հայտնում ՀՀ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովին տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրություններին նվիրված հասուկ թողարկումը պատրաստելիս ժամանակին տեղեկատվություն տրամադրելու եւ համագործակցության համար:

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

1991 թ. արտադրության սպորտ, OPEL KALIBRA ավտոմեքենա, վազքը 180.000, գույնը կարմիր, SONY մագնիտոֆոն, էլեկտրական ապակիներ, անվտանգության համակարգ, ABC արգելակներ (բորտ կոմպյուտեր) եւ ավտոմատացված համակարգ:

Մաքսազերծված է:

Հեռ.՝ 09423833

Հայաստանի ամերիկյան համալսարան
հատուկ դասընթացների բաժին

Դասախոսությունների շարք

ԱՄՆ-ի եւ Կանադայի Զորյան ինստիտուտի ցեղասպանությունների ուսումնասիրման աշխատանքների ղեկավար

Պրոֆեսոր Վահագն Տատրյանը

ներկայացնում է

«Հայոց ցեղասպանության պատմության ուսումնասիրության արդի վիճակը»

երեքշաբթի, հոկտեմբերի 15-ին, 2002թ., ժամը 18:00-ին,
Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի փոքր դահլիճում (5-րդ հարկ)
Դասախոսությունը կընթանա անգլերենով

Մուտքն ազատ է

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել՝ 51-27-06,
http://www.aua.am/extens.htm, E-mail: extension@aua.am

Armex

Հայաստանի Ֆոնդային Բորսա
Armenian Stock Exchange

ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ԳՆԱՆՇՈՒՄ

2002 թ. հոկտեմբեր 10-ի առեւտրային նստաշրջան

Թողարկող Issuer	Կոդ.** ABBR	Ցուցակ Listed	Առ* Bid: լավագույն գին Best price	Bid: միջ. կշռ. գին Avg. price	Bid: Ծավալ Total qnt.	Վաճառ* Ask: լավագույն գին Best price	Ask: միջ. կշռ. գին Avg. price	Ask: Ծավալ Total qnt.	Կատարված գործարքներ Transactions: Նվզ. գին Day low	Transactions: Առավ. գին Day high	Transactions: Միջ. կշռ. գին Avg. price	Transactions: Ընդհ. քանակ Total qnt.	Transactions: Ծավալ Volume
[illegible]	ASHBPI	B											
[illegible]	DZKT	B				58.000.0	58.000.0	7					
[illegible]	EKGF	B	500.0	500.0	26								
[illegible]	ELSQ	B				10.000.0	10.000.0	720					
[illegible]	EQDF	B	1.000.0	1.000.0	50								
[illegible]	ESHG	B				10.000.0	10.000.0	1.408					
[illegible]	EVG1	B	500.0	500.0	50								
[illegible]	HELM	B	100.0	100.0	280								
[illegible]	NERN	B	37.4	37.4	24.702	37.5	37.5	5.934	37.0	38.0	37.4	5.346	199.718.4
[illegible]	PORN	B				5.000.0	5.000.0	280					
						10.000.0	10.000.0	1.060					

* [illegible]
** [illegible] ... www.armex.am

© Armex

Արժեթղթերի գնման/վաճառքի համար դիմել Հայաստանի Ֆոնդային Բորսայի անդամ բրոքերային ընկերություններին

Աբրոքրոս ՍՊԸ
ք. Երեւան,Կոմիտաս 22/50
Հեռ.՝ 222725, 278469

Ալիխանյան Բրոքեր ՍՊԸ
ք. Վանաձոր, Գ.Լուսավորչի 48ա
Հեռ.՝ 41206

Ալինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ռոստովյան 21, բն. 41
Հեռ.՝ 454112

Ալս Էրգրումցի ՍՊԸ
ք. Վանաձոր, Տիգրան Մեծի 71/27
Հեռ.՝ (051) 22422

Ամերիա Ինվեստ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Բաղրամյան պող. 6, բն. 2
Հեռ.՝ 524040, 524140

Այտի Բրոկ Դիլ Տրաստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Հալաբյան 47, բն. 31
Հեռ.՝ 348837, 277814

Արդշինբրոք ՍՊԸ
ք. Երեւան, Թումանյան 28/20
Հեռ.՝ 542674

Արժեթղթերի Կենտրոն ՍՊԸ
ք. Երեւան, Չաֆիյան 8/19
Հեռ.՝ 581578, 566448

Արմբրոկ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Կորյունի 19/1
Հեռ.՝ 542125

Երեւան-Բրոքեր ՍՊԸ
ք. Երեւան, Թումանյան 32/16
Հեռ.՝ 544657, (09)400699

Էյ-Բի Սեքյուրիթիզ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Մաշտոցի 40ա/1
Հեռ.՝ 532815

ԷՄ ԿԱԲՐՈՔ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Գայի պող. 57, բն. 15
Հեռ.՝ 640804

Էտալոն Ինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Հանրապետության փող.49/2
Հեռ.՝ 620600

Կապիտալ Ինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ագաթանգեղոսի 7
Հեռ.՝ 526417, 569680

Մ.Գ.Ա. ՍՊԸ
ք.Գյումրի, Աբովյան 242-1
Հեռ.՝ 23109, 30868

Պրիվատ Ինվեստ ՓԲԸ
ք. Երեւան,Նալբանդյան 50/26
Հեռ.՝ 521812, 528778

Ռենեսա ՓԲԸ
ք. Երեւան, Վարդանանց 13
Հեռ.՝ 544527

Վրինկո ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ամիրյան 24/5
Հեռ.՝ 531805

Տոնտոն ՍՊԸ
ք. Երեւան, Դեղատան 2
Հեռ.՝ 545477, 545407

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունյաց 70ա Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 11. 10. 2002 Գինը՝ 100 դրամ